

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Faculty of Romance and Germanic Philology
Linguistics and Translation Department

Translation project:
Audition by K. Kitamura

Перекладацький проєкт:
Переклад книги К. Кітамури «Audition»

BA Paper

Diana Ivanova
PERb12240d

Цим підписом засвідчую, що
подані на захист рукопис та
електронний документ є
ідейними.
03.08.2026 ДІВІ

Research supervisor:
O. Chernikova, Ph.D. in Philology

Kyiv 2026

Summary

The paper investigates the linguistic and translational peculiarities of rendering implicit emotivity in contemporary minimalist fiction on the example of Katie Kitamura's novel *Audition* (2025) and its rendering into Ukrainian. The main focus is on the markers of emotional restraint and subtext-driven structures to ensure the preservation of the original's psychological depth and tension for the target audience. The theoretical part reveals the foundations of "quiet fiction," the "iceberg theory" in emotive narratives, and additionally considers the "uncanny valley" effect as a supplementary stylistic instrument, based on the research of J. Munday, M. Baker, and J. Gatermann. The practical section contains an analysis of translation techniques, primarily modulation, compensation, and particularization, illustrating their importance for reproducing the subtle emotional resonance and detached tone of the work. The results show that avoiding excessive explicitation is an effective means of adapting a minimalist text while preserving its inherent cultural and emotional value. Furthermore, the study notes that the "uncanny valley" serves as an additional layer deepening the perception of uncertainty.

Keywords: implicit emotivity, emotional restraint, translation strategies, minimalist prose, subtext, translation techniques, modulation.

Анотація

У роботі досліджуються лінгвістичні та перекладознавчі особливості відтворення імпліцитної емотивності в сучасній мінімалістичній прозі на прикладі роману Кеті Кітамури «*Audition*» (2025) та його аналітичного перекладу українською мовою. Основна увага приділяється маркерам емоційної стриманості та наративній структурі, що базується на підтексті, задля забезпечення збереження психологічної глибини та напруги оригіналу для цільової аудиторії. Теоретична частина розкриває основи «тихої прози», механізми «теорії айсберга» в емотивному наративі та додатково розглядає роль ефекту «моторошної долини» як допоміжного стилістичного інструменту, спираючись на праці Дж. Мандея, М. Бейкер та Ю. Гатерманн. Практичний розділ містить аналіз перекладацьких трансформацій, насамперед модуляції, компенсації та конкретизації, що ілюструють їхнє значення для відтворення тонкого емоційного фону та відстороненого тону твору. Результати свідчать, що стратегічне уникнення надмірної експлікації є ефективним засобом адаптації мінімалістичного тексту при збереженні його культурної та емоційної цінності. Додатково наголошується, що залучення ефекту «моторошної долини» виступає допоміжним шаром, який посилює відчуття непевності в тексті.

Ключові слова: імпліцитна емотивність, емоційна стриманість, перекладацькі стратегії, мінімалістична проза, підтекст, перекладацькі трансформації, модуляція

Contents

Summary	2
Introduction	4
Chapter 1 TRANSLATION OF KATIE KITAMURA’S NOVEL "AUDITION"	5
Chapter 2 THEORETICAL CONSIDERATION OF THE TRANSLATION OF EMOTIONAL VOCABULARY IN THE BOOK “AUDITION” BY KATIE KITAMURA	34
2.1 The author and her work	34
2.2 Features of the source text.....	35
2.3 Analysis of translation strategies	37
Conclusions	42
List of references	43
Appendix 1	45

Introduction

The relevance of the topic of this study stems from the growing interest in contemporary literature in the concept of “quiet fiction” and the minimalist style, of which Katie Kitamura is a prominent representative. In the novel “Audition”, the author employs the technique of implicit emotionality and the “uncanny valley” effect, which creates a particular psychological tension through the characters’ emotional restraint. Translating such texts requires the translator not only to ensure linguistic equivalence but also to preserve the “subtext” and the specific atmosphere of ontological uncertainty without overloading the text with excessive explication. Research into strategies for reproducing this style in Ukrainian translation is important for the development of the contemporary school of literary translation and for broadening the reading experience of the Ukrainian audience.

State of the research. The theoretical foundation for the study of translation strategies and techniques is based on the works of scholars such as J. Munday, M. Baker, K. Reiß, H. J. Vermeer, P. Newmark, I. Korunets, and others. The issues of implicit emotionality, emotional restraint, and narrative structure in literature have been examined in the studies of C. Rankine, J. Wood, P. Brooks, D. Lodge, and E. Hemingway. The “Uncanny Valley” phenomenon and ontological anxiety in contemporary art

The object of the study is the linguostylistic features of expressing implicit emotivity in the English-language text of K. Kitamura’s novel “Audition.”

The subject of the study is the translation strategies, methods, and techniques used to convey implicit emotional states and stylistic tension in the Ukrainian translation of the novel.

The aim of the study is to identify and analyze translation decisions aimed at adequately reproducing the implicit emotionality and specific idiolect of K. Kitamura in the Ukrainian translation.

To achieve this goal, the following tasks must be completed:

- translate a fragment of K. Kitamura’s novel “Audition”;
- examine the theoretical aspects of implicit emotionality and emotional restraint as means of creating artistic tension;
- to analyze the translation techniques (modulation, compensation, particularization) used to preserve the author’s subtext and the emotional landscape of the work.

The research material consists of Katie Kitamura’s novel “Audition” (2025), 208 pages in length, and the author’s own translation of selected text fragments into Ukrainian.

Structure of the work. The work consists of an introduction, the translation, a practical section analyzing my own translation decisions, conclusions, a list of sources used, and an appendix.

Chapter 1

TRANSLATION OF KATIE KITAMURA'S NOVEL "AUDITION"

It seemed an unlikely choice, this large establishment in the financial district, so that I stood outside and checked the address, the name of the restaurant, I wondered if I had made a mistake. But then I saw him through the window, seated at a table toward the back of the dining room. I stared through the layers of glass and reflection, the frame of my own face. Something uncoiled in my stomach, slow and languorous, and I decided it would be better if I left now, and did not go in to him.

At that moment, the front door opened and a man stepped out, he inclined his head and held the door open, and because of that small courtesy—an invitation or injunction to enter—I went inside. The foyer was busy with diners collecting their coats, people surging in and then out of the entryway, and briefly I allowed myself to be buffeted by their movement. When the crowd dispersed, I could see across the dining room floor again, he was bent over the menu, examining it in a nervous posture. His table was between the entrance to the kitchen and the bathrooms, caught in a stream of constant traffic. A pair of businessmen bumped against its edge and he sat back impatiently, I saw him take a deep breath, as if trying to collect or steady his thoughts.

The host asked if I had a reservation. I said that I was meeting someone and indicated the young man seated at the back of the restaurant. Xavier. It occurred to me that the host must have been the person to seat him at this inhospitable table, and I saw a flicker of surprise cross his features as I pointed. He looked quickly from my face to my coat to my jewelry. It was my age, above all. That was the

Дивно, що він обрав для зустрічі цей великий заклад у діловому районі, тож я стояла зовні й перевіряла адресу та назву ресторану, гадаючи, чи не помилилася я. Але потім я побачила його крізь вікно: він сидів за столиком у глибині залу. Я дивилася крізь шари скла та відблисків, крізь обрис власного обличчя. У животі повільно розгорнулася тягуча тривога, і я вирішила, що краще піти зараз, аніж зайти до нього.

У цю мить відчинилися вхідні двері, звідти з'явився чоловік, що схилив голову й притримав двері, і завдяки цій невеличкій люб'язності — запрошенню чи наказу увійти — я зайшла усередину. У фойє панувала метушня: відвідувачі забирали свій верхній одяг, люди то вривалися, то виходили з вестибюля, і я на мить дозволила собі опинитися у вирі їхнього руху. Коли натовп розійшовся, я знову змогла оглянути зал ресторану: чоловік схилився над меню, вивчаючи його в напруженій позі. Його стіл стояв між входом до кухні та вбиральнями, опинившись у потоці постійного руху. Двоє бізнесменів зачепилися за краєчок столу, і він нетерпляче відсунувся назад - я побачила, як він глибоко вдихнув, ніби намагаючись узяти себе в руки та опанувати думки.

Адміністратор запитав, чи бронювала я столик. Я відповіла, що на мене чекають, і вказала на молодого чоловіка, що сидів у глибині ресторану. Ксав'єр. Мені спало на думку, що саме цей адміністратор, мабуть, і посадив його за цей незатишний столик, і я побачила, як по обличчям адміністратора промайнув ледь помітний спалах здивування, коли я вказала на Ксав'єра. Він швидко перевів погляд з мого обличчя на

thing that confounded him. He gave a tight smile and asked me to please follow him. I was under no obligation to obey, I could tell the host that I had made a mistake, or that something had come up, I could turn and slip away. But by that point it seemed too late, and much as I had entered at the behest of the man at the door, according to the imperative of mere courtesy, I followed the host through the warren of tables, each one occupied. I wondered again why Xavier had chosen such a crowded venue at such a busy time, when we might just as easily have met elsewhere, in the afternoon, in the morning or early evening, for a coffee or quiet drink. The din pressed against me, crowding the inside of my head so that it was hard to think, difficult to locate my thoughts amidst the noise.

Xavier looked up as we approached. He set the menu down and rose to his feet, I remembered that he was unusually tall. I was momentarily intimidated, whether by him or by the situation I wasn't sure. He smiled and said that he hadn't been sure if I would come, he had been on the verge of giving up hope when at last he had seen me.

The host had already disappeared. We sat, one on either side of the table, me with my back to the wall. I looked across at Xavier and slowly unwound the scarf from my neck. He was still smiling, from the start I had noted his natural charm, his charisma. But I now saw that he dispensed it with too free a hand. He didn't seem to understand the intensity of its effect, or the fact that he moved through a world inhabited by other people. In this sense especially, he was still very young.

I put the scarf down and apologized and told him that I was usually on time. He shook his head, manner too eager, he said that there was no need to apologize, it was only because he was anxious, it was only because he'd been afraid that I would change my mind that he'd had

пальто, а потім на прикраси. Але найбільше хлопця збентежив саме мій вік. Саме це його збило з пантелику. Адміністратор натягнуто посміхнувся і попросив мене пройти за ним. Я не була зобов'язана слухати його, могла сказати йому, що помилилася або що у мене щось сталося, могла розвернутися і вислизнути. Але на той момент здавалося, що вже запізно, і так само, як я увійшла на запрошення чоловіка біля входу, суто з ввічливості, я пішла за адміністратором крізь лабіринт столиків, кожен із яких був зайнятий. Я знову задалася питанням, чому Ксав'єр обрав таке людне місце в такий жвавий час, коли ми могли б так само легко зустрітися деінде, вдень, вранці чи рано ввечері, випити кави чи спокійно випити келих. Галас тиснув на мене, заповнюючи голову, витісняючи думки, так що мислити було важко.

Ксав'єр підвів погляд, коли ми підійшли. Він відклав меню і встав; я пригадала, що він напрочуд високий. Я на мить розгубилася, хоча й не була впевнена, чи то через нього, чи то через ситуацію. Він посміхнувся і сказав, що не був упевнений, чи я прийду, і вже був за крок від того, щоб остаточно втратити надію, коли раптом нарешті побачив мене.

Адміністратор уже зник. Ми сиділи по різні боки столу, я — спиною до стіни. Я поглянула на Ксав'єра і повільно розмотала шарф з шиї. Він все ще посміхався; з самого початку я помітила його природний шарм, його харизму. Але тепер я побачила, що він демонстрував їх надто вільно. Він, здавалося, не розумів, наскільки сильний ефект це справляє, або того, що він живе у світі, сповненому іншими людьми. У цьому сенсі, зокрема, він був ще дуже незрілим.

Я відклала шарф, перепросила і сказала йому, що зазвичай приходжу вчасно. Він поспішно похитав головою, запевнив, що мені не треба просити вибачення, пояснив: це лише тому, що він був занепокоєний, і що такі думки з'явилися в нього лише через тривогу, що я можу

such thoughts, under ordinary circumstances a five-minute delay would pass unnoticed, he was himself often late.

There was an awkward pause and then we both spoke at once—I asked how his classes were and he apologized for how he had behaved the last time we met. I understand how I must have sounded, he said. You must have wondered if I had lost my mind, if you had reason to worry. His words drowned out my question, the shore of ordinary conversation rapidly receding. He had spoken over me—not out of any chauvinism, I didn't think, but out of an excess of enthusiasm or nerves, he spoke like a person who did not have time to waste.

I looked at the menu and said that we should order, I wanted to eat and I wanted to have a drink, as soon as possible. He paused, then ducked his head down to examine the menu again. I asked if he already knew what he wanted and he said he wasn't especially hungry. I have no appetite, is what he said. Still, when the waiter arrived he asked for a hamburger and French fries, the order of a child. Despite myself, I smiled. I ordered my food and then asked the waiter to bring me a vodka tonic, it was past noon and I saw no reason not to start drinking.

As soon as the waiter left I looked at Xavier and asked again how his classes were. I was determined to put things on a more neutral footing, but in doing so I seemed to antagonize him, I could see that he took this dispassion as an affront. He was silent and then said in a sullen voice that his classes were fine. Fine, he said and nothing further. I pressed on, I asked who his professors were, it was possible

передумати. У звичайних обставинах п'ятихвилинна затримка не мала б значення — він і сам нерідко запізнюється.

Настала дещо незручна пауза, а потім ми обоє заговорили в один голос — я запитала, як у нього справи на навчанні, а він вибачився за те, як поведився під час нашої останньої зустрічі. Я розумію, як це, мабуть, прозвучало, — сказав він. Ти, мабуть, думала, що я збожеволів, що тобі є привід для занепокоєння. Його слова заглушили моє запитання, межа звичайної розмови стрімко віддалялася. Він перебив мене — не через якийсь шовінізм, як мені здалося, а через надмірний ентузіазм чи знервованість, він говорив, наче людина, яка не має часу на даремні балачки.

Я поглянула на меню і запропонувала зробити замовлення, бо згорала від бажання нарешті поїсти та випити. Він на мить завагався, а потім схилив голову, щоб ще раз переглянути меню. Я запитала, чи він уже визначився, що замовити, на що він відповів, що не дуже голодний. «Не надто хочеться їсти» — так він сказав. Проте, коли підійшов офіціант, він замовив гамбургер і картоплю фри — таке зазвичай діти обирають. Мимоволі я посміхнулася. Замовила собі їжу, а потім попросила офіціанта принести мені горілку з тоніком — вже було після полудня, і я не бачила жодного приводу не випити.

Як тільки офіціант пішов, я подивилася на Ксав'єра і знову запитала, як у нього справи з навчанням. Я була рішуче налаштована перевести розмову на більш нейтральну ноту, але, здається, цим я його ще більше роздратувала — я бачила, що він сприйняв цю безпристрасність як зневагу. Він мовчав, а потім буркотливо відповів, що з навчанням усе гаразд. «Гаразд», — сказав він і все. Я не відступала, запитала, хто його

I knew some of them, but he shook his head and said that he was mostly taking technical classes this semester, and that I was unlikely to know his instructors.

Still, I persisted.

I'm interested to know what you are learning, I said. What kind of work you want to make. Who you admire.

I admire Murata, he said after a sly pause. I love his work.

I nodded warily.

Of course, you knew him.

Very little. I worked with him only once, and briefly. He died not long after. And we did not speak the same language. I did my lines phonetically, we worked through interpreters. The interaction was somewhat circumscribed.

What was he like?

He was brilliant, I said slowly. I was aware that Xavier was watching me closely, with a hunger that sat too close to the surface. He was already very sick, I said. He tired easily and it was only through sheer force of will that he finished the production. None of us knew he had cancer.

Parts of Speech is a masterpiece.

Yes.

викладачі, можливо, когось із них знаю, але він похитав головою і сказав, що цього семестру він переважно відвідує технічні курси і що я навряд чи знайома з його викладачами.

Та я вже ж не відступала.

— Мені цікаво дізнатися, що ти вивчаєш, — сказала я. — Чим саме хочеш займатися. Ким захоплюєшся...

— Я захоплююся Муратою, — сказав він після хитрої паузи. Мені дуже подобаються його роботи.

Я обережно кивнула.

— Звісно, ви ж були знайомі.

— Ледве. Я співпрацювала з ним лише один раз, і то недовго. Він помер незабаром після цього. До того ж, ми спілкувалися різними мовами. Я читала свої репліки на слух, без розуміння, а спілкування відбувалося через перекладачів. Наша комунікація була дещо обмеженою.

— Яким він був?

— Він був геніальним, — повільно відповіла я. — Я відчувала, що Ксав'єр пильно спостерігає за мною. — І його жага до життя ледь не розривала його зсередини. Він уже був дуже хворий, — сказала я. Він швидко втомлювався, і лише завдяки неймовірній силі волі зміг довести постановку до кінця. Ніхто з нас не знав, що у нього рак.

— «Частини мови» — це шедевр.

— Так.

I watched it again recently. You were so young.

I was. And now look at me.

I heard a teasing note in my voice, perhaps because I was not comfortable talking about Murata and I wanted to direct Xavier's attention elsewhere. The flirtation was a habit, one that had quieted over the years as I grew older, but that could still at times awaken. It was an error on my part. Xavier quickly leaned forward, as if he sensed an opening. I sat back again. Like all women, I had once been expert at negotiating the balance between the demands of courtesy and the demands of expectation. Expectation, which I knew to be a debt that would at some point have to be paid, in one form or another.

Xavier now said in a low voice, I want you to know that I accept what you told me. He seemed about to reach for my hands before pressing his palms down on the table, remaining in this strange pose for too long, the posture at once abject and defensive. I knew almost nothing about the person sitting across from me, I felt my skin grow hot as I recalled the fervor with which he had spoken that day at the theater, the feeling of repulsion and excitement that had stirred inside me. I was used to people armed with tremendous will, I was frequently with people whose job consists of imposing their reality upon the world. But now, as he seemed to shrink into himself in a manner subdued and uncertain, I wondered if in the end he was not one of these people, and did not truly know what he wanted from me.

The waiter arrived with our food, and as he hovered above us Xavier reluctantly slid his hands from the table and into his lap. The waiter began setting our plates down, his gaze moving surreptitiously from

— Нещодавно я переглядав цей фільм ще раз. Ти була такою молодою.

— Так. А тепер геть змінилася.

Мій голос звучав жартівливо, можливо, адже мені було ніяково говорити про Мурату і я хотіла спрямувати увагу Ксав'єра на щось інше. Флірт був моєю звичкою, яка з роками, поки я дорослішала, дещо згасла, але час від часу все ще давалася взнаки. Це була моя помилка. Ксав'єр одразу ж нахилився вперед, ніби відчувши нагоду. Я знову відхилилася назад. Як і всі жінки, я колись чудово вміла досягати балансу між необхідністю бути ввічливою та необхідністю відповідати очікуванням. Очікуванням, які, як я знала, були своєрідним боргом, який рано чи пізно доведеться сплатити в тій чи іншій формі.

Ксав'єр тихо промовив: — Хочу, щоб ти знала: я приймаю те, що ти мені розповіла». — Здавалося, він ось-ось сягне моїх рук, але замість цього притиснув долоні до столу й затримався в цій химерній позі надто довго — позі, що водночас видавалася принизливою й оборонною. Я майже нічого не знала про людину, що сиділа навпроти мене, і відчула, як моя шкіра покрилася гарячими хвилями, коли я згадала ту пристрасть, з якою він говорив того дня в театрі, те почуття відрази й хвилювання, що заворушилося в мені. Я звикла до людей, наділених величезною силою волі, я часто спілкувалася з тими, чия робота полягала в тому, щоб диктувати світу свою реальність. Але тепер, коли він, здавалося, скромно й невпевнено занурився в себе, я замислилася, чи не був він, зрештою, одним із таких людей і чи справді не знав, чого хоче від мене.

Офіціант приніс нам їжу, і коли він нахилився над нами, Ксав'єр неохоче прибрав руки зі столу на коліна. Офіціант почав розставляти тарілки, поглядом крадькома перебігаючи від мене до молодого чоловіка і назад.

me to the young man and back again. I raised my head and his gaze skittered away. Xavier began to eat. As I watched him, the movement of his mouth as he chewed, his sinuous throat, I felt an unexpected charge between us. Although he was a stranger to me, in so many respects unfathomable, I knew the details of the fantasy he had created, the castle he had built in his mind, he had shared its private architecture with me and that disclosure was a form of intimacy.

The waiter cleared his throat and asked if there was anything else he could bring us, anything we needed. Xavier had eaten a third of his hamburger while the waiter was arranging the side plates and garnishes. He swallowed and took a long drink of water. The waiter's face, with its careful neutrality, was like a mask. As I stared at him, I suddenly recalled an incident many years ago, when I was not even twenty, in a restaurant much like this one, but in Paris. I had met my father there and he had taken me to lunch, I was then a thin scrap of a drama school student and in his general worry about me he ordered a vast succession of dishes. Once the waiter had gone, he told me he had something special that he wished to give me, something he and my mother had seen in a shop in Rome.

I opened the box with a gasp of delight. It was an emerald necklace, beautiful and extravagant, and once he fastened it around my neck I embraced him. I had not realized until that moment how much I missed the regular company of my parents. Perhaps my reactions were in some ways secondhand or performed the gasp of delight, for example but the feeling they were designed to express was sincere, I have that necklace still and I think of my parents whenever I wear it. But I also think of something else, another version or interpretation of the scene that took place between my father and me at that restaurant in Paris, and while it did not contaminate my memory of that lunch—one of the last before my father died—it did represent to

Я підняла голову, і його погляд ковзнув убік. Ксав'єр почав їсти. Дивлячись на нього, на рух його вуст, коли він жував, на його гнучку гортань, я відчула раптовий приплив напруги між нами. Хоча він був для мене незнайомцем, у багатьох відношеннях нерозгаданим, я знала подробиці фантазії, яку він створив, замку, який він збудував у своїй уяві; він поділився зі мною його секретною побудовою, і це відкриття було своєрідною формою близькості.

Офіціант прочистив горло і запитав, чи не бажаємо ми ще чогось, чи не потрібно нам що-небудь. За той час, поки офіціант розставляв тарілки з гарнірами та доповненнями, Ксав'єр з'їв уже третину свого гамбургера. Він ковтнув і зробив великий ковток води. Обличчя офіціанта, мало ретельно виплеканий нейтральний вираз і скидалося на маску. Дивлячись на нього, я раптом згадала випадок, що стався багато років тому, коли мені ще не було й двадцяти, у ресторані, дуже схожому на цей, але в Парижі. Я зустріла там свого батька, і він запросив мене на обід. Я тоді була худюю, мов трісочка, студенткою театральної школи, і, турбуючись про мене, він замовив цілу низку страв. Коли офіціант відійшов, мій батько сказав мені, що має для мене щось особливе, що він і моя мати побачили в одному магазині в Римі.

Я відкрила коробку, і аж скрикнула від радощів. Це було смарагдове намисто — прекрасне й розкішне, і щойно він одягнув його мені на шию, я обійняла його. До того моменту я й не усвідомлювала, як сильно сумувала за постійною присутністю батьків. Можливо, мої реакції були дещо штучними — наприклад, той здриг від радості — але почуття, яке він мав виразити, було щирим. Це намисто я зберігаю досі, і щоразу, коли його одягаю, згадую батьків. Але я також згадую ще щось, іншу версію або інтерпретацію тієї сцени, що відбулася між мною та батьком у тому паризькому ресторані, і хоча це не спотворило моїх спогадів про той обід — один із останніх перед смертю батька — для мене це означало остаточний кінець мого дитинства та початок довгого періоду, який

me the definitive end of my girlhood and the start of the long stretch of what is called womanhood, the end of which was only now in turn beginning to approach.

We had settled into our meal, at that expensive restaurant in Paris with our crisply aproned waiter bringing dish after dish, my father had ordered too much food. The waiter also refilled our wineglasses, and I noticed that my father was drinking a lot again, in the middle of the day. It was when he was refilling my father's glass that the waiter turned very slightly toward me and gave a salacious wink. I was startled, my father asked if anything was wrong. I looked at the waiter, whose face was so impassive I wondered if I had imagined it. Nothing, I said. It's nothing.

But my impression of the waiter had changed, and for the remainder of the meal I found his attention increasingly oppressive, the way he seemed to come too close when he set a dish before me, or swept the crumbs from the table, his manner full of an intimation that my father seemed not to notice, and that I noticed but did not fully understand. In and of itself, his flirtation was not so outrageous, he was not much older than I was and it was not as if I were immune to the attention of men. But it was only when my father had paid the rather substantial bill and we rose to go that I understood the precise nature of the insinuation the waiter had been making.

We were a few feet away from the table when I recalled the empty jewelry box I had left on the table and turned to retrieve it. As I reached for the box, the waiter appeared and pressed a piece of paper into my hand, which I immediately dropped in my confusion, but not before I saw that it was a telephone number, and not before the waiter had whispered in my ear, his breath hot and damp

називають жіночістю, кінець якого лише зараз, у свою чергу, починав наближатися.

Ми вже встигли вмотитися за столом у тому дорогому паризькому ресторані, де офіціант у бездоганно випрасуваному фартуху подавав нам одну страву за іншою; мій батько замовив занадто багато їжі. Офіціант також наповнював наші келихи вином, і я помітила, що батько знову багато п'є, причому посеред дня. Саме тоді, наповнюючи келих мого батька, офіціант ледь-ледь повернувся до мене і підморгнув з вульгарним підтекстом. Я була здивована, батько запитав, чи щось не так. Я подивилася на офіціанта, обличчя якого було настільки безпристрасним, що я засумнівалася, чи не уявила я собі це. Нічого, — сказала я. Це дрібниця.

Але моє враження про офіціанта змінилося, і до кінця трапези його увага здавалася мені дедалі більш обтяжливою: те, як він, здавалося, нахилився надто близько, коли ставив переді мною тарілку або змітав крихти зі столу, — у його манерах відчувалася якась інтимність, яку мій батько, здавалося, не помічав, а я помічала, але не до кінця розуміла. Самі по собі його загравання не були такими вже й обурливими, він був не набагато старший за мене, і я не була байдужою до уваги чоловіків. Але лише тоді, коли мій батько сплатив досить чималий рахунок і ми підвелися, щоб піти, я зрозуміла точний зміст натяків, які робив офіціант.

Ми були за кілька кроків від столу, коли я згадала про порожню скриньку для намиста, яку залишила на столі, і обернулася, щоб забрати її. Коли я простягнула руку за скринькою, з'явився офіціант і втиснув мені в руку аркуш паперу, який я в розгубленості одразу ж випустила, але встигла помітити, що це був номер телефону, і почути, як офіціант прошепотів мені на вухо своїм гарячим і вологим подихом:

Call me when you're done working. And I understood that he had mistaken my father and all his beautiful kindnesses to me that day for something else entirely. That was the first time I felt pity for my father, that he could be mistaken for a ludicrous and grasping old man, of the sort that needed to pay for company, of the sort with needs that could not freely be met.

And now, I thought I saw the same assessment in the eyes of the waiter, as he looked at me and then at the beautiful young man sitting opposite me. The shoe was on the other foot, I was now the object of pity, if not outright scorn—I was a woman, after all, and for women the judgment is always harsher. Curtly, I asked the waiter if I could have another drink and he nodded and whisked the empty glass away. As he departed, I met the gaze of a man seated several tables away. For a moment we stared at each other. Then he reached out and patted the hand of the woman sitting beside him, the gesture bloodless and reassuring. I understood well enough what the middle-aged couple believed was taking place between us, and I felt a wave of irritation, and then also a feeling of sympathy for Xavier, I remembered what it was like to be so young, and to be seen always in relation to the fulfillment of an older person's desires.

Do you enjoy living in the city? I asked abruptly.

He set his fork and knife down and wiped his mouth with his napkin, he had very good table manners, he had been nicely brought up. He was what used to be called presentable, a young man who did not lack for money or care. Yes, he said. I love it here, I would do anything to stay. He spoke with ease, and also with the expectation

— Зателефонуй мені, коли закінчиш роботу. — І я зрозуміла, що він сприйняв мого батька та всю його чудову доброту до мене того дня як щось зовсім інше. Тоді я вперше відчула співчуття до свого батька, що його можна було сприйняти за смішного й жадібного старого, такого, що мусить платити за компанію, такого, чиї потреби не можуть бути вільно задоволені.

І ось, мені здалося, що я побачила те саме осудливе поглядання в очах офіціанта, коли він поглянув на мене, а потім на вродливого юнака, що сидів навпроти. Ролі змінилися: тепер я стала об'єктом жалю, а то й відвертого презирства — зрештою, я була жінкою, а до жінок завжди ставляться суворіше. Я сухо запитала офіціанта, чи можу я замовити ще один напій, він кивнув і швидко забрав порожню склянку. Коли він відійшов, я зустрілася поглядом із чоловіком, що сидів за кількома столами від нас. Ми на мить дивилися одне на одного. Потім він простягнув руку й погладив руку жінки, що сиділа поруч із ним, — жест був безпристрасним і заспокійливим. Я добре розуміла, що, на думку цієї пари середнього віку, відбувалося між нами, і мене охопила хвиля обурення, а потім — співчуття до Ксав'єра. Я згадала, як це — бути такою молодою і завжди сприйматися лише як засіб для задоволення бажань старшої людини.

— Тобі подобається жити в місті? — несподівано запитала я.

Він відклав виделку й ніж та протер вуста серветкою, — гарні манери, його вочевидь виховали як слід. Таких юнаків, що їм не бракувало ані грошей, ані турботи, колись називали "презентабельними". — Так, — сказав він. — Мені тут дуже подобається, я зробив би все, щоб залишитися. — Він говорив невимушено, а також з надією, що це,

that this, the desired outcome, would come to pass. I understood that he was in essence a confident person, my first impression of him had been the correct one. The young man who had appeared in the doorway of the theater, his body only a little tense. I remembered that Lou had immediately risen to her feet to go and ask what he wanted, if she could help, I remembered turning and seeing how she smiled up at him, and how he smiled in return.

It was my presence that turned him inward, that changed the composition of his personality. I knew then that I had been wrong to come. I had a natural inclination to press my face against the glass, to peer at the mystery of other people, but I also had an instinct for self-preservation. I knew how to draw the lines firmly and rapidly when necessary, how to pull down the shutter and withdraw. I had not touched my fish but Xavier had eaten, now was the time to speak decisively.

I don't think we should see each other again, I said once the waiter had taken our plates away. Xavier flinched, as if I had struck him. No relationship between us can be possible.

Everything you said to me—I accept it. I understand. I really do.

Then why did you want to meet?

He hesitated. There's something I need to tell you.

The man at the nearby table was observing us again, I could feel his eyes on me and I looked up in irritation. But what I saw past him caused me to stop in confusion. I saw Tomas enter the restaurant, although this was not possible, he had told me that very morning that he would be at home working the entire day, he was never in this part

бажаний результат, неодмінно здійсниться. Я зрозуміла, що він, по суті, впевнена в собі людина, моє перше враження про нього було правильним. Коли він тоді з'явився у дверях театру, його тіло було лише трішечки напруженим. Я згадала, що Лу одразу ж підвелася, щоб підійти й запитати, чого він хоче, чи може вона допомогти, я згадала, як обернулася й побачила, як вона посміхалася йому, дивлячись угору, і як він посміхався у відповідь.

Саме моя присутність змусила його звернутися усередину себе, змінила структуру його особистості. Тоді я зрозуміла, що помилилася, прийшовши сюди. Я завжди любила, так би мовити, піддивлятися крізь вікна, вдивляючись у таємниці інших людей, але в мене був і інстинкт самозбереження. Я знала, як рішуче і швидко встановити межі, коли це було необхідно, як опустити завісу і відступити. Я не торкалася своєї страви, але Ксав'єр вже поїв, і настав час говорити без вагань.

— Я не думаю, що нам варто бачитися знову. — сказала я, коли офіціант забрав наші тарілки. Ксав'єр здригнувся, ніби я його вдарила. — Між нами не може бути жодних стосунків.

— Все, що ти мені сказала, — я приймаю. — Я розумію. Справді розумію.

— Тоді навіщо ти хотів зустрітися?

Він зволікав. Мені треба тобі щось сказати.

Чоловік за сусіднім столиком знову спостерігав за нами, я відчувала на собі його погляд і роздратовано глянула на нього. Але те, що я побачила за його спиною, змусило мене замертти в ступорі. Я побачила, як до ресторану увійшов Томас, хоча це було неможливо: він ще рано вранці

of town and had no reason to be at a restaurant like this, which he would have hated. It must have started raining, he carried an umbrella and carefully shook the water off it as he entered, his movements deliberate, as they always were. He spoke to the host, who nodded and indicated the rapidly emptying dining room, probably telling him he had his pick of the tables.

I'll be right back, Xavier said and began to rise to his full height.

No, I said. Sit down.

I had spoken more sharply than I intended. He sat down. He was staring at me, perhaps it was the first time I had genuinely taken him by surprise. Tomas was now following the host into the dining room. I wondered what the best course of action was, whether I should simply catch his eye, wave from across the restaurant. That would be the natural thing to do, I could say that Xavier was a student, which he was, a young person interested in the theater. But then Tomas would join us, that would also only be natural, and from there an entire cascade of events would follow. Xavier was looking at me strangely. Is anything wrong? he asked. Tomas was now halfway across the restaurant and I was preparing to stand, to bluff my way through the situation as best I could. He had not yet seen me but it would not be long, there were perhaps a dozen occupied tables, the host was walking rapidly in our direction, it was only a question of time. Tomas was following, his manner a little vague and distracted, as if his mind were elsewhere. I watched from across the restaurant, he appeared so much older from a distance and I felt a pang of tenderness, of love, in that moment I could not understand why I had not told him about Xavier, when I told him everything, when I trusted him more than any person in the world.

сказав мені, що весь день працюватиме вдома; він ніколи не бував у цій частині міста і не мав жодних причин бути в такому ресторані — йому б тут геть не сподобалося. Мабуть, надворі почався дощ, бо він тримав парасольку і знайомими розміреними рухами струшував з неї воду, переступаючи поріг. Він звернувся до адміністратора, який кивнув і вказав на швидко порожніючий зал, мабуть, даючи зрозуміти, що він може вибрати будь-який стіл.

— Я зараз повернуся, — сказав Ксав'єр і почав підводитися на повний зріст.

— Ні, — сказала я. Сядь.

Я висловилася гостріше, ніж мала намір. Він сів. Він дивився на мене, можливо, це був перший раз, коли я справді застала його зненацька. Томас зараз слідував за офіціантом до зали. Я розмірковувала, як краще вчинити: чи просто привернути його увагу, помахати рукою з іншого кінця ресторану. Це було б природно, я могла би сказати, що Ксав'єр — студент (і це була правда), молодий хлопець, що цікавиться театром. Але тоді Томас приєднався б до нас, що також було б цілком природно, і звідти почалася б ціла низка подій. Ксав'єр дивився на мене дивно. «Щось не так?» — запитав він. Томас уже був на півдорозі до нас, і я готувалася встати, щоб якомога краще викрутитися з ситуації. Він ще не побачив мене, але це не забариться, там було, мабуть, з десятків зайнятих столиків, офіціант швидко йшов у нашому напрямку, це було лише питанням часу. Томас йшов за ним, його поведінка була трохи незграбною й розсіяною, ніби його думки були десь далеко. Я спостерігала з іншого кінця ресторану, здалеку він виглядав набагато старшим, і я відчула укол ніжності, кохання; у ту мить я не могла зрозуміти, чому я не розповіла йому про Ксав'єра, — бо взагалі розповідала йому все, бо довіряла йому більше...

Tomas would understand. Of course he would. It was with this thought in mind that I raised my hand, as if to get his attention. Sit down, I would say. Join us. This is —and I would introduce Xavier to Tomas, who would sit beside me. His presence would calm me, it would remove all threat from the situation. I waved my arm through the air, Tomas was only a dozen feet away, I was sure he must have seen us. Xavier turned, his face confused, his gaze swept across the room but did not linger on Tomas, whom he did not know and had never met. Xavier gave me a questioning look, I only raised my hand higher, signaling.

But at that moment, Tomas froze. He had his hands in his coat pockets and he began rummaging inside, as if looking for something his phone or his wallet, perhaps his keys. He had stopped in the middle of the restaurant, I should have risen to my feet and gone to him, but I did not move. As I watched, Tomas spoke to the host, who nodded and shrugged. Tomas turned and retreated, walking swiftly across the dining room floor, as if he had forgotten or lost some item of importance.

At the same time, alongside or propelling that urgency, was something shamefaced, something hidden and untoward.

The glass door opened and swung shut. I turned to watch as Tomas hurried away down the street. I felt, in his departure, a feeling of regret so pronounced it seemed to exert a gravitational pull, it seemed to pull me to the ground. I could have gotten to my feet and called him back. I could have run after him, tugged at his arm. But there had been something that stopped me. When had it last happened, that I had looked at my husband and seen an emotion or expression that I was not easily able to parse, the meaning of which was not apparent at first glance? Was he hiding something the reason

Томас би зрозумів. Звісно, зрозумів би. Саме з цією думкою я підняла руку, ніби прагнучи привернути його увагу. «Сідай», — сказала б я. «Приєднуйся до нас». «Це...» — і я б представила Ксав'єра Томасу, що зайняв би місце поруч зі мною. Його присутність заспокоїла б мене, вона б унеможливила будь-яку загрозу в даній ситуації. Я махнула рукою в повітрі, Томас був лише за кілька метрів від нас, я була впевнена, що він нас побачив. Ксав'єр обернувся, на його обличчі відбивалася незрозумілість, його погляд пробіг по кімнаті, але не зупинився на Томасі, якого геть не знав і бачив уперше.

Ксав'єр кинув на мене запитальний погляд, а я лише підняла руку вище і помахала.

Але в цю мить Томас завмер. Не виймаючи рук із кишень пальта, він почав і почав там ритися, ніби шукаючи щось — свій телефон, гаманець, а може, ключі. Він зупинився посеред ресторану. Мабуть мені слід було підвестися й підійти до нього, але я не зрушила з місця. Я спостерігала, як Томас розмовляв із адміністратором, який кивнув і знизав плечима. Томас обернувся й відступив, швидко перетинаючи зал ресторану, ніби забув або загубив щось важливе. Водночас, поряд із цією поспішністю або ж підсилюючи її, було щось сором'язливе, щось приховане й неприємне.

Скляні двері відчинилися й знову зачинилися. Я обернулася й дивилася, як Томас поспішає вулицею. У його втечі я відчула настільки сильне почуття жалю, що воно наче чинило гравітаційну тягу, наче повертало мене у реальність. Я могла б підвестися й покликати його назад. Я могла б побігти за ним, схопити його за руку. Але щось мене зупинило. Коли востаннє я дивилася на свого чоловіка і бачила емоцію чи вираз обличчя, які мені було нелегко інтерпретувати, значення яких не було очевидним з першого погляду?

for his presence in this restaurant, which was in the wrong part of town, at the wrong time of day, particularly for a creature of such habit? Is everything okay?

I turned to look at Xavier and then I saw it—the similarity between us, which was more than the fact of our shared race, it was an echo or mirroring in our features that had no explanation, no purpose. In that moment, I could perceive the outer edge of his thought, his personal delusion, I could almost reach out and grasp it. But then the feeling receded and the gap between us yawned once more. He sat back in his chair and exhaled and I recognized the movement, it was the one he had done at the theater, when we first met.

An old gesture of mine that he had lifted from my films, my stage performances, and copied without shame. A piece of me, on the body of a stranger, a thing of mine that had been taken and moved into the realm of the uncanny by this young man sitting across from me. Anger surged through me, a sharpening of all my instincts. The situation was more dangerous than I had previously understood, below the surface demands and obtrusions of his personality was a ruthlessness I had not perceived or prepared for. I need to go, I said to Xavier, and before he could reply I rose to my feet and stepped back from the table, I had nothing else to say, I could only repeat, I need to go.

2

I pushed open the front door of the restaurant and tumbled outside, I looked but there was no sign of Tomas, he had disappeared into the densely populated street. There was a rain so faint it was mist in the air. I thought of Xavier, whom I had left at the table without explanation, and I began walking quickly down the street, away from the restaurant.

Чи приховував він щось — причину своєї присутності в цьому ресторані, який знаходився в незручній частині міста, в незручний час доби, особливо для людини з такими звичками? Чи все у порядку?

Я обернулася, щоб поглянути на Ксав'єра, і тоді я побачила це — схожість між нами, яка виходила за межі простої спільної расової приналежності; це було відлуння чи дзеркальне відображення наших рис, яке не мало ні пояснення, ні сенсу. У ту мить я могла відчувати грань його думок, його особисту ілюзію; я майже могла простягнути руку й схопити її. Але потім це відчуття відступило, і відстань між нами знову зросла. Він відкинувся на спинку крісла й видихнув, і я впізнала цей рух — це був той самий, який він зробив у театрі, коли ми вперше зустрілися.

Старий мій жест, який він підхопив із моїх фільмів, моїх сценічних виступів і безсоромно скопіював. Частина мене на тілі незнайомця, щось моє, що було викрадено й перенесено у сферу надприродного цим молодим чоловіком, який сидів навпроти мене.

Мене пронизав гнів, усі мої інстинкти загострилися. Ситуація була небезпечнішою, ніж я раніше усвідомлювала: під поверхнею вимог і нав'язливості його особистості ховалася жорстокість, яку я не помічала і до якої не була готова. «Мені треба йти», — сказала я Ксав'єру, і, не давши йому відповісти, підвелась і відійшла від столу. Мені більше не було чого сказати, я могла лише повторювати: «Мені треба йти».

2

Я відчинила вхідні двері ресторану й вибігла на вулицю. Я озирнулася, але Томаса ніде не було видно — він зник у натовпі людей на вулиці. Падав ледь помітний дощ, який у повітрі перетворювався на туман. Я згадала про Ксав'єра, якого залишила за столом без жодних пояснень, і почала швидко йти вулицею, віддаляючись від ресторану.

As I turned the corner and walked north, I breathed in the cold air as if I had been long deprived of oxygen. It was too far to walk back to the apartment in the rain but I could not bear the thought of taking the subway or sitting in a car, I needed to feel myself decisively moving away from the situation inside the restaurant—Xavier sitting across from me at the table, Tomas standing frozen on the other side of the dining room. Now, as the rain grew heavier, I continued to walk as if to chastise myself, I couldn't understand why I had agreed to meet Xavier in the first place. I had felt sorry for him perhaps to have so much unreciprocated feeling, to be carrying that imbalance. But had it only been that? Hadn't there also been some underlying curiosity, an old instinct to draw close to other people? When I was younger, that impulse had almost been the governing principle of my life. I had tried many times to explain this compulsion to myself—it was a way of being in the world, of relating to the life that was taking place around me, it was a question of being open. But over the years and in particular once I met Tomas, I had learned to curtail that urge, to see it for what it really was a passing curiosity, a spirit of bedevilment, and a form of voyeurism.

Because of Tomas. Through him, with him, I had learned to live with greater discipline, to inhabit a certain quietude, so that I no longer fully remembered what it felt like to be so open to the world, to take such pleasure in throwing myself onto the crashing waves of other people's temperament. I had been surprised when the feeling had overtaken me once more and with no small urgency, I had been compelled by Xavier and his strange predicament, in all its wild illogic. I had become curious despite knowing better. The situation bore every red flag that I had learned to recognize over the years, and yet I had replied to his message, I had agreed to meet with him, I had gone into the restaurant and sat down across the table from him.

Повернувши за рiг i рушивши на пiвнiч, я вдихнула холодне повітря, наче довго була позбавлена кисню. Йти до квартири пiшки, та ще й пiд дощем, було занадто далеко, але я не могла змусити себе сiсти в метро чи в машину — менi потрiбно було вiдчути, що я точно вiдiйшла вiд тiєї ситуацiї в ресторанi: вiд Ксав'єра, який сидiв навпроти мене за столом, i вiд Томаса, що застиг на iншому боцi залу. Тепер, коли дощ посилювався, я продовжувала йти, нiби караючи себе, я не могла зрозумiти, чому взагалi погодилася зустрiтися з Ксав'єром. Менi було шкода його, мабуть, за те, що вiн мав стiльки нероздiлених почуттiв, що нiс у собi цей дисбаланс. Але чи була це єдина причина? Чи не було там також якоїсь прихованої цiкавостi, старого iнстинкту до наближення до iнших людей? Коли я була молодшою, цей iмпульс був майже керiвним принципом мого життя. Я багато разiв намагалася пояснити собi цю компульсiю — це був спосiб iснування у свiтi, спосiб ставлення до життя, що вiдбувалося навколо мене, це було питання вiдкритостi. Але з роками, i особливо пiсля того, як я зустрiла Томаса, я навчилася стримувати цей потяг, бачити його таким, яким вiн був насправдi: миттєвою цiкавiстю, духом зловмисностi та формою вуайєризму.

Завдяки Томасу. Завдяки йому, разом iз ним я навчилася жити бiльш стримано, перебувати в певному спокої, так, що вже й не пам'ятала до кiнця, як це — бути такою вiдкритою до свiту, отримувати таку насолоду вiд того, що кидаюся у бурхливі хвилi чужих емоцiй. Я була приємно здивована, коли це почуття знову охопило мене, i з неабиякою нагальнiстю я вiдчула потяг до Ксав'єра та його дивного становища, з усiєю його дикою нелогiчнiстю. Я зацiкавилася, хоча й знала, що не варто. Ситуацiя мiстила всi ознаки небезпеки, якi я навчилася розпiзнавати за цi роки, i все ж я вiдповiла на його повiдомлення, погодилася зустрiтися з ним, зайшла до ресторану й сiла за стiл навпроти нього.

It had been a heedless moment. I had entered the stage of life where there is a certain amount of immutability, in middle age, change is experienced primarily as a kind of attrition. Perhaps for that reason I had been lulled into a state of unthinking complacency. As I continued walking down the street, through that soft rain, I began to wonder how long I had been in this state of excessive inurement. I looked around me, I saw that I had walked much further than I had thought, I was almost home.

When I returned to the apartment, Tomas was not there. We lived in the West Village, in an apartment we purchased not too long after I worked with Murata, on the film that Xavier had mentioned. That was my first taste of success, and although the role was small and the film in another language, it had achieved some renown. The parts began to come a little more regularly after that, although still circumscribed in scope and scale, none of them equal in depth to what Murata had offered me.

Mostly it meant that we had a bit more money, that I could pay the bills and buy the clothes I wanted, that we could eat out when we did not feel like cooking. In the years that followed, we began to accumulate a little money, there would be residuals here and there, a guest role on a television series. It helped that we did not have children. Children, with their mouths to feed, clothes to purchase, the cost of childcare and tuition, we had friends who informed us that one partner's entire salary went toward paying for the nanny. In this way, although we were by no means wealthy, we found ourselves in the unexpected position of being what is referred to as comfortable no small feat, in a city like New York.

Це був момент необачності. Я вступила у той етап життя, де панує певна незмінність, у зрілому віці зміни сприймаються насамперед як своєрідне виснаження. Можливо, саме через це я поринула у стан бездумної самовдоволеності. Продовжуючи йти вулицею крізь мжичку, я почала замислюватися, як довго я перебувала у цьому стані надмірної звички. Я озирнулася навколо і побачила, що пройшла набагато далі, ніж думала, — я була майже вдома.

Коли я повернулася до квартири, Томаса там не було. Ми жили у Вест-Віллідж, у квартирі, яку придбали незадовго після того, як я знялася у тому фільмі Мурати, про який згадував Ксав'єр. Це був мій перший досвід успіху, і хоча роль була невеликою, а фільм — іншою мовою, він здобув певну популярність. Після цього ролі почали надходити трохи частіше, хоча вони все ще були обмежені за обсягом і масштабом, і жодна з них не могла зрівнятися за глибиною з тією, яку запропонував мені Мурата.

В основному це означало, що у нас було трохи більше грошей, що я могла оплачувати рахунки та купувати одяг, який хотіла, що ми могли їсти в ресторанах, коли не хотілося готувати. У наступні роки ми почали накопичувати трохи грошей: то тут, то там з'являлися гонорари, епізодична роль у телесеріалі. Допомогало те, що у нас не було дітей. Дітей, яких треба годувати, одягати, витратитися на догляд та навчання — у нас були друзі, які розповідали, що вся зарплата одного з партнерів йшла на оплату няні. Таким чином, хоча ми аж ніяк не були багатими, ми опинилися в несподіваному становищі, яке називають «затишним» — неабияке досягнення в такому місті, як Нью-Йорк.

Ми придбали цю квартиру багато років тому — хоча й не так давно, як

We purchased the apartment, all those years ago—although not so many as someone newer to the city might think, the churn of gentrification moved with extraordinary speed—and we had a reasonable mortgage. With two bedrooms and a study for Tomas, the apartment was large enough for us to grow old in. You might think that people wondered how we did it, a sizable apartment in the West Village, considering the sporadic nature of our employment. But the truth is that almost nothing about the way people live in New York makes any sense, least of all when it comes to money. Probably they assumed we had some private income, or perhaps, after I had achieved some further success, they imagined that I was better and more regularly paid than I was. Certainly, as we grew older and more established in life, people ceased to enter the apartment with an expression of mild surprise. The place came to seem more natural. We grew into it, and then we never outgrew it.

That afternoon, though, the air in the apartment was stale and I felt as if I were entering a space long uninhabited, for a brief moment it was as if I had come into an apartment that looked exactly like my home in every last particular, down to the vase on the table in the hall and the coats hanging from the rack, and yet was not my home at all. I called out to Tomas. It was late afternoon, the hour when his working day would usually come to a conclusion and he would emerge from his office in search of a drink. The start to the evening, the time when I would join him if I was not working, and we would talk a little before proceeding with our plans for the night, sometimes there was an event or social obligation, sometimes it was only a quiet dinner, but either way, always the calm of each other's company.

могло б здатися комусь, хто тільки-но приїхав до міста, адже процес джентрифікації просувався з надзвичайною швидкістю — і у нас була цілком прийнятна іпотека. У квартирі було дві спальні, а також кабінет для Томаса — достатньо простору, аби прожити в ній хоч усе життя. Можна подумати, що люди дивувалися, як нам це вдалося — придбати таку простору квартиру у Вест-Віллідж, зважаючи на нестабільність нашої роботи. Але правда в тому, що майже ніщо в тому, як люди живуть у Нью-Йорку, не має сенсу, а найменше — коли йдеться про гроші. Ймовірно, вони припускали, що ми мали якісь приватні доходи, або, можливо, після того, як я досягла певного успіху, уявляли, що я заробляю більше й отримую зарплату регулярніше, ніж це було насправді. Звісно, коли ми стали старшими й більш упевненими в житті, люди перестали заходити до квартири з ледь помітним здивуванням. Це місце стало здаватися більш природним. Ми звикли до нього, і потім ніколи не переросли його.

Того дня, однак, повітря в квартирі було затхлим, і я відчувала, ніби заходжу в приміщення, яке давно не було заселене, на мить мені здалося, ніби я зайшла в квартиру, яка в усіх деталях, аж до вази на столі в передпокої та пальто, що висіли на вішалці, була точно такою, як мій дім, і водночас зовсім не була моїм домом. Я покликала Томаса. Було пізно післяобіддя, та година, коли його робочий день зазвичай добігав кінця і він виходив зі свого офісу в пошуках випивки. Початок вечора, час, коли я приєднувалася до нього, якщо не працювала, і ми трохи розмовляли, перш ніж перейти до наших планів на ніч: іноді це була якась подія чи світська подія, іноді — лише тиха вечеря, але в будь-якому разі — завжди спокій у компанії одне одного.

But that day his office was empty, and as I made my way down the corridor I saw that the door had been left ajar, so that I could peer inside at the empty desk and the chair asunder, the monitor of his computer black with inactivity. The room was tidy, there was no sign of his presence—no indication that he had merely stepped out to get something from the corner shop, or to drop off a package at the post office. I returned to the kitchen, which was pristine, there were no dishes in the sink or crumbs on the counter. On a normal day there would be a collection of dirty coffee cups and plates, the crusts of sandwiches, the debris of a productive day. I stood in the kitchen and stared at the immaculate surface of the counter, it was only then that I realized how much I experienced those objects as evidence of the hard-won consistency of our life together.

That morning, I had asked him what his plans were for the day. Nothing planned, a clear day to write, he said he would be home working. I asked what he would do for lunch and he said he would make do with what was in the kitchen. If I had not seen him at the restaurant, I would have likely called or sent him a message, I would have asked where he was and if everything was okay. I frowned and left the kitchen, it had been a long time since I had wondered where Tomas was, or how he was spending his time. Even when he was traveling for work—or indeed when I was, it was not as if we were together at all times, there could be weeks or even months when we did not see each other, and yet during all those times, I never wondered what he was doing.

I sat down in the living room, the light outside was rapidly fading. If my imagination had atrophied from lack of use, it now returned with surprising force, it took only a few small things—an empty sink, the polished surface of a counter, an unexpected appearance in a

Але того дня його кабінет був порожній, і, проходячи коридором, я побачила, що двері були трохи прочинені, тож я змогла зазирнути всередину: порожній стіл, відкинуте крісло, екран його комп'ютера, чорний від бездіяльності. У кімнаті панував порядок, не було жодних слідів його присутності — ніяких ознак того, що він просто вийшов, аби купити щось у найближчому магазині або віднести посылку на пошту. Я повернулася до кухні, яка була бездоганною: у раковині не було посуду, а на стільниці — крихт. У звичайний день там би лежала купа брудних кавових чашок і тарілок, скоринки від бутербродів — залишки продуктивного дня. Я стояла на кухні й дивилася на чистісіньку поверхню стільниці, і лише тоді я усвідомила, наскільки ці предмети були для мене свідченням важко здобутої стабільності нашого спільного життя.

Того ранку я запитала його, які в нього плани на день. Нічого не заплановано, ясний день для написання, сказав він, що буде працювати вдома. Я запитала, що він буде робити на обід, і він відповів, що обійдеться тим, що є на кухні. Якби я не побачила його в ресторані, я б, мабуть, зателефонувала або надіслала йому повідомлення, запитала б, де він і чи все гаразд. Я нахмурилася і вийшла з кухні — вже давно я не замислювалася, де Томас і чим він займається. Навіть коли він їздив у відрядження — або коли їздила я, — це не було так, ніби ми були разом постійно, могли бути тижні чи навіть місяці, коли ми не бачилися, і все ж за весь цей час я ніколи не замислювалася, чим він займається.

Я сіла у вітальні, а світло за вікном стрімко згасало. Якщо моя увага й занепала від нестачі вживання, то тепер вона повернулася з дивовижною силою: вистачило лише кількох дрібниць — порожньої раковини, відполірованої поверхні стільниці, несподіваної зустрічі в ресторані —

restaurant for uncertainty to breed, for speculation to return. I blinked in the growing dark. I had been unnerved to see Tomas at the restaurant, not only because of my own transgression—that was the moment when I understood that Xavier was a secret, something I had chosen not to share with Tomas, although I didn't know why—but because he had seemed like someone who had secrets of his own.

Was such a thing possible? Tomas was still a handsome man, if anything he had become better looking over the years, the rough edges of his youth rubbed smooth. When he was younger there had been something grasping in his manner, which was not unusual in someone so ambitious, someone who wished to make his mark upon the world and who cared what people thought of him. But as he attained further success in his work, he became less interested in what other people thought, his ego no longer requiring external reinforcement, and then less interested in other people more generally.

Some part of that, I knew, was due to the happiness of our marriage. But that settled affect also scanned as confidence, and confidence can be a large part of what a woman finds attractive in a man. Perhaps, for some women, it was even the main thing. Tomas was, or so I believed, largely indifferent to other women, I had been with him at parties and gatherings where there had been a number of remarkably beautiful women, whom he seemed hardly to notice. But could that genuinely be possible? Did he really move through the world so blinkered? The notion, its blithe confidence, now seemed ludicrous and naïve.

Restless, I stood up and turned on the lights. It was past seven and still no word from Tomas. I had a sudden vision of his face, the slow stirring of interest in his features, striking in a man typically so aloof. It was a version of my husband I never knew. When Tomas and I met

щоб зародилася невпевненість і повернулися припущення. Я мружилася в наступаючій темряві. Побачивши Томаса в ресторані, я втратила внутрішню рівновагу не лише через власний проступок — саме в той момент я збагнула, що Ксав'єр був таємницею, якою я вирішила не ділитися з Томасом, хоча й не знала чому, — а й тому, що він здавався людиною, яка мала власні таємниці.

Чи можливо таке? Томас і досі був привабливим чоловіком, навіть, можна сказати, з роками він став ще кращим: шорсткі краї його юності згладилися. У молодості в його манерах було щось настирливе, що не було незвичайним для такої амбіційної людини, яка прагнула залишити свій слід у світі й дбала про те, що про неї думають інші. Але з тим, як він досягав все більшого успіху у своїй роботі, він став менше цікавитися думкою інших, його его більше не потребувало зовнішнього підкріплення, і він став менше цікавитися людьми взагалі.

Я знала, що частково це було через наш щасливий шлюб. Але ця стабільність також виглядала як впевненість, а впевненість може бути значною частиною того, що жінка вважає привабливим у чоловікові. Можливо, для деяких жінок це було навіть головним. Томас, принаймні так я вважала, був здебільшого байдужий до інших жінок, я була з ним на вечірках і зібраннях, де було чимало надзвичайно вродливих жінок, яких він, здавалося, майже не помічав. Але чи могло це бути справді можливим? Чи справді він рухався світом, маючи такі засліплені очі? Ця думка, її безтурботна впевненість, тепер здавалася смішною й наївною.

Сповнена неспокою, я встала й увімкнула світло. Була вже сьома година, а від Томаса все ще не було ні слова. Мені раптово уявилося його обличчя, повільне пробудження інтересу в його рисах, вражаюче для чоловіка, який зазвичай був таким відстороненим. Це була версія мого

he had been different, everything had been outwardly directed, he had been seeking things from the world. I suppose one of those things was me. Now he had those things and he was another man altogether, and this version of him this duplicitous person I was imagining—was a stranger to me, or nearly, it was like recalling someone I had briefly met long ago, in another life and country.

Then the door opened and he came in, the same Tomas as always. He hung up his coat and hat on the rack, he looked over to me in the living room and he smiled, the familiar lines appearing at his eyes. I felt immediate relief at the mere sight of him, the fever breaking, and I chided myself for my fears. He came into the room and leaned over and kissed me, I'm sorry I'm late, he said. He backed away and went into the kitchen. Do you want another drink? he said over his shoulder. I looked to the side table where my glass was sitting, I had forgotten that I had poured a drink, forgotten that I had finished it, but Tomas noticed everything. I turned, he was already in the kitchen. Where were you? I called out after him as I rested my hand on the glass.

The pause that followed was so infinitesimal that it might have been imagined, or it might have been merely the product of some minor circumstance—ice sticking to the tray, an unyielding stopper, a speck of dust in the eye. It might have been, and yet my senses were roused again and I sat up as he came back into the living room cradling his drink in one hand, exactly as he always did, but perhaps too exactly, and said, I forgot that I was having lunch with Said. We went to his studio after, he had some new work that he wanted to show me, and then we got to talking. Tomas sat down in the chair opposite mine, his favorite chair. I stared at him and he smiled in his friendly way.

Do you know, it's been over two years since we've seen Said?

чоловіка, якої я ніколи не знала. Коли ми з Томасом познайомилися, він був іншим, усе було спрямовано назовні, він шукав щось у світі. Гадаю, однією з тих речей була я. Тепер він мав ці речі і став зовсім іншою людиною, і ця версія його — ця подвійна особистість, яку я уявляла собі, — була для мене чужою, або майже чужою, це було ніби згадування когось, з ким я коротко зустрічалася давно, в іншому житті й країні.

Аж тут відчинилися двері, і він увійшов — той самий Томас, що й завжди. Він повісив пальто та капелюх на вішалку, поглянув на мене у вітальні й посміхнувся, і в куточках його очей з'явилися знайомі зморшки. Я відчула миттєве полегшення від самого лише його вигляду, гарячка спала, і я дорікнула собі за свої страхи. Він увійшов до кімнати, нахилився й поцілував мене. — Вибач, що запізнився, — сказав він. Він відступив і пішов на кухню. — Хочеш ще випити? — запитав він через плече. Я поглянула на бічний столик, де стояла моя склянка. Я забула, що налила собі випивку, забула, що допила її, але Томас помітив усе. Я обернулася — він уже був на кухні. — Де ти був? — гукнула я йому вслід, поклавши руку на склянку.

Пауза, що настала, була настільки незначною, що здається, я її просто собі уявила, або ж вона могла бути просто результатом якоїсь дрібної випадковості — льоду, що прилип до таці, непіддатливої пробки, пилинки в оці. Можливо, так і було, але мої почуття знову прокинулися, і я підвелася, коли він повернувся до вітальні, тримаючи свій напій в одній руці, точно так, як завжди, але, можливо, занадто акуратно, і сказав: — Я забув, що мав обідати з Саїдом. Потім ми пішли до його студії, він мав кілька нових робіт, які хотів мені показати, і ми заговорилися. — Томас сів у крісло навпроти мене, своє улюблене крісло. Я дивилася на нього, а він посміхався своєю привітною посмішкою.

We went to his opening last year.

I know, but really seen him.

We don't see as many people as we might.

He nodded and took a sip from his glass.

What was the work like?

He lifted his head, startled.

What work?

Said's new paintings.

You know, I think it's because of his girlfriend, he said ruminatively. She's so irritating. Said really did mess things up with Raphaelle, I mean he's terrible with women.

Yes, I know. But never mind about his love life—we had known Said for many years and it was always the same thing, too dull to relate much less live through, I didn't know how he did it—how is the new work?

Said had a successful gallery career that was predicated on small shifts in his practice, sufficiently minute that his market remained untroubled, but together substantial enough to create the impression of artistic evolution. Lately however, Said had talked of making

— Ти пам'ятаєш, ми вже більше двох років не бачили Саїда?

— Ми були на його вернісажі минулого року.

— Я знаю, але по-справжньому його не бачили.

— Ми не бачимо стільки людей, скільки б хотіли.

Він кивнув і зробив ковток зі свого келиха.

— Як тобі роботи?

Він здивовано підвів голову.

— Які роботи?

— Нові картини Саїда.

— Знаєш, я думаю, це через його дівчину, — задумливо сказав він. — Вона така дратівлива. Саїд справді все зіпсував у стосунках із Рафаель, тобто він жахливо поводить з жінками.

— Так, я знаю. Але не зважай на його особисте життя — ми знали Саїда багато років, і там завжди було одне й те саме, занадто одноманітно, щоб про це розповідати, не кажучи вже про те, щоб про це переживати, я не знаю, як він це витримував — як нова робота?

Саїд мав успішну кар'єру в галереях, яка ґрунтувалася на невеликих змінах у його творчості, достатньо дрібних, щоб не порушувати його ринок, але разом із тим достатньо істотних, щоб створити враження художньої еволюції. Останнім часом, однак, Саїд говорив про те, щоб

larger changes in his work, he was tired of pandering to the market, even if it had made him enormously wealthy. I wondered what he had done, what that work might look like, it was not always easy to do something new after so many years of doing the same thing, however talented you might be. And Said was a talented artist, notwithstanding his commercial success, we had a small canvas hanging in the living room, a gift for some wedding anniversary or another, a tribute to the marital success that we had and that he had yet to attain, or so he had put it when he presented it to us.

I therefore asked the question out of genuine curiosity, and it was only when Tomas continued to stare at me vacantly that suspicion began to grow in me again, blooming with rude health. I saw the panic that he was not entirely able to conceal, and that was so unusual that I felt anxiety prickle through to the surface of my skin, newly acute.

I really don't know what to say about it, he said. He was flushed and he shook his head. It's terrible. All this time, we've been encouraging him to do something new, to break out of this, this—rut that we felt he was in. But what has he done? What are the paintings like? I persisted.

He shook his head again, I had the feeling he was deflecting, I could almost see him inventing a plausible body of work in his head, the more I thought about it the more unlikely it seemed that Said had made any real change in the direction of his work, he was extremely talented, but he was also lazy and comfortable and too used to the cocoon of praise and money in which he lived. What was more surprising was the fact that Tomas, who was expert at constructing stories, had chosen to fabricate one that was so transparent, so hastily thrown together.

внести більші зміни у свою роботу, він втомився догоджати ринку, навіть якщо це зробило його надзвичайно багатим. Мені було цікаво, що він зробив, як ця робота може виглядати, адже не завжди легко робити щось нове після стількох років того самого, хай яким талановитим ти не був. А Саїд був талановитим художником, незважаючи на свій комерційний успіх. У нас у вітальні висіло невелике полотно — подарунок на якусь річницю весілля, данина нашому сімейному щастю, якого він ще не досяг, — принаймні так він сказав, коли подарував його нам.

Тому я поставила це запитання з щирою цікавістю, і лише коли Томас продовжував дивитися на мене порожнім поглядом, у мені знову почала зростати підозра, розквітаючи з нестримною силою. Я побачила паніку, яку він не зміг повністю приховати, і це було настільки незвично, що я відчула, як тривога пронизує мою шкіру, стаючи ще гострішою.

— Я справді не знаю, що на це сказати, — відповів він. Він почервонів і похитав головою. — Це жахливо. Весь цей час ми заохочували його спробувати щось нове, вирватися з цієї, цієї... рутини, в якій, як нам здавалося, він застряг. Але що він зробив? Які ці картини? — наполягала я.

Він знову похитав головою, у мене склалося враження, що він ухиляється від відповіді, я майже бачила, як він вигадує у своїй голові правдоподібну серію робіт, чим більше я про це думала, тим менш імовірним здавалося, що Саїд справді змінив напрямок своєї творчості; він був надзвичайно талановитий, але також лінивий і розпечений, занадто звик до кокона похвал і грошей, у якому жив. Ще більш дивним був той факт, що Томас, який був майстром у вигадуванні історій,

They were abstract. Shapes and colors.

Shapes and colors? I repeated.

He didn't look at me, but stood up and walked back into the kitchen. Shapes and colors is not so unusual a description, but it was for Tomas, who generally spoke with precision, so that his words called forth sharply delineated images and ideas, I had never heard him describe a painting as shapes and colors. I frowned and followed him into the kitchen. Is everything okay, I asked. You seem.

I seem what?

His voice was blunt and I took an involuntary step back. Was there a twinge of reproach in his face? He held out a drink and asked, And how was your day? What did you get up to? He took a sip, eyes level with mine over the rim of his glass. Fine?

Just fine? With a question mark?

I stared at him. What was he playing at? If he had seen me, why didn't he simply ask?

We did not fight often, we were not a couple who thrived on confrontation, but we were more than capable of having an argument if necessary. Or so I had always thought, suddenly I was no longer certain. His face was difficult to read, as I looked his features seemed to soften with vulnerability and I turned away in shame. But when I

вирішив вигадати таку, що була настільки прозорою, настільки поспішно зліпленою.

— Вони були абстрактними. Форми та кольори.

— Форми та кольори? — повторила я.

Він не дивився на мене, а встав і пішов назад на кухню. «Форми та кольори» — це не такий вже й незвичайний опис, але для Томаса, який зазвичай говорив точно, так що його слова викликали чітко окреслені образи та ідеї, я ніколи не чула, щоб він описував картину як «форми та кольори». Я нахмурилася і пішла за ним на кухню. — Усе гаразд? — запитала я. — Ти наче...

— Я наче що?

Його голос пролунав різко, і я мимоволі зробила крок назад. Чи не промайнула на його обличчі нотка докору? Він простягнув мені келих і запитав: — А як пройшов твій день? Чим займалася? — Він зробив ковток, дивлячись мені прямо в очі через край келиха. — Нормально?

— Просто нормально? Зі знаком запитання?

Я дивилася на нього. Що це за ігри такі? Якщо він мене бачив, чому просто не запитав?

Ми не часто сварилися, ми не були парою, яка живилася суперечками, але ми цілком могли посваритися, якщо було потрібно. Принаймні, я завжди так думала, але раптом я вже не була впевнена. Його обличчя було важко прочитати, коли я дивилася, його риси ніби пом'якшали від вразливості, і я відвернулася від сорому. Але коли я знову поглянула,

looked back it was as if a defensive carapace had slid into place, his face again expressionless.

He set down his glass and carefully picked an olive from a bowl he must have filled, there were small bowls of olives and also nuts on the counter and now he said that he was very hungry. I've hardly eaten all day, he said and smoothly continued, as if to forestall my question, Said wanted to eat at a place in the financial district, one of those restaurants where each dish is so tiny that at the end of the meal you're still hungry. He continued to cram nuts into his mouth and I thought that he must really have been hungry, he ate with a gusto that was not in and of itself off-putting, it was simply a man eating, and yet I recoiled, something in the crunching movement of his jaw was alien, it was briefly the face of someone who thought he was alone. I haven't been to that part of town in years, he said. It was strange to be there. What an inhospitable neighborhood, I have no idea why Said chose a restaurant there, although I think he owns a part of it, I'm not sure, it was hard to tell.

His voice was now completely natural. He turned to me and smiled and murmured, Come here, and I went to him. He embraced me, his arms tight against my shoulders, and when he released me he said, again in a voice that was perfectly, seamlessly natural, This restaurant of Said's was oddly interchangeable with all the restaurants in that neighborhood, it even had one of those names that sound like all the other names, heavy in vowels-Aita, Elea, Amane—I walked into another restaurant and was about to sit down before I realized I was in the wrong place. But it was full, if Said invested in it he will have done well with his money.

було так, ніби захисний панцир встав на місце, і його обличчя знову стало безвиразним.

Він поставив склянку і обережно взяв оливку з миски, яку, мабуть, сам наповнив, на стільниці стояли маленькі миски з оливками та горіхами, і тепер він сказав, що дуже голодний. «Я майже нічого не їв цілий день», — сказав він і плавно продовжив, ніби щоб випередити моє запитання: — Сайд хотів поїсти в одному з ресторанів у фінансовому районі, де кожна страва така маленька, що після обіду ти все одно залишаєшся голодним. Він продовжував набивати собі рота горіхами, і я подумала, що він, мабуть, справді був голодний, він їв із таким апетитом, що саме по собі не відштовхувало, це був просто чоловік, який їв, і все ж я відсахнулася, щось у хрускоті його щелеп було чужим, це було на мить обличчя людини, яка думала, що вона сама. Я не був у цій частині міста вже кілька років, — сказав він. Було дивно опинитися там. Який непривітний район, я не маю уявлення, чому Саїд вибрав ресторан саме там, хоча, здається, він є його співвласником, я не впевнений, важко було сказати.

Його голос тепер звучав цілком природно. Він повернувся до мене, посміхнувся і прошепотів: — Ходи сюди, і я підійшла до нього. Він обійняв мене, міцно притиснувши руки до моїх плечей, і коли відпустив, сказав, знову голосом, що був абсолютно, бездоганно природним: — Цей ресторан Саїда дивно зливався з усіма ресторанами в тому районі, він навіть мав одну з тих назв, що звучать як усі інші, насичених голосними — Аїта, Елеа, Амане. Я зайшов до іншого ресторану і вже збирався сісти, коли зрозумів, що потрапив не туди. Але там було повно, якщо Саїд вклав у нього гроші, то він добре їх заробив.

I nodded, as I listened to him I felt myself finally beginning to relax, the explanation for his brief appearance at the restaurant was perfectly coherent, it was true that the name of the restaurant was brief and full of vowels, true that it looked like every other restaurant in the neighborhood, it was an easy mistake to make. And Said was always investing his money in one scheme or another, I remembered, even if Tomas had not, that he had purchased a share in a new restaurant several years ago, a venture that had presumably reached fruition, so that he was now able to meet his friends for lunch at his restaurant, nothing in the world could be more like Said. Reassured, almost giddy with relief, I laughed and asked what we should do about dinner. It's too late to cook, shall we go out? I placed my hands on his face, he kissed them and smiled and appeared entirely himself. It occurred to me that it had been a long time since we had looked at each other so closely, since I had regarded his face with such scrutiny and attention. I continued to gaze at Tomas, long enough that he asked if everything was okay. I said it was nothing, only that I loved him. He kissed me and asked if we should just go to the restaurant on the corner, it was the easiest thing. I nodded, I said to give me ten minutes and I would be ready to go.

I went into the bathroom and splashed some water on my face. I was sweating, the heat was always too high in the apartment during the winter, no matter how many calls we made to the building management. I stripped off my sweater and stood before the mirror, my skin was strangely mottled, my appearance repulsive. More and more often, I was surprised by the person in the mirror, it was not the lines at my mouth or the hollowness around my eyes, it was the lag in recognition that was the most troubling, the brief moment when I looked in the mirror and did not know who I was. I changed and fixed my makeup and returned to the living room.

Я кивнула, слухаючи його, я відчула, що нарешті починаю розслаблятися, пояснення його короткої появи в ресторані було цілком логічним, справді, назва ресторану була короткою й насиченою голосними, справді, він виглядав як будь-який інший ресторан у цьому районі — це була помилка, яку легко було припуститися. А Саїд завжди вкладав свої гроші в ті чи інші проекти, я згадала, навіть якщо Томас цього не пам'ятав, що кілька років тому він придбав частку в новому ресторані — підприємство, яке, ймовірно, принесло плоди, тож тепер він міг зустрічатися з друзями на обід у своєму ресторані, ніщо у світі не могло бути більш типовим для Саїда. Заспокоєна, майже запаморочена від полегшення, я засміялася і запитала, що нам робити з вечерею. Запізно готувати, може, підемо кудись? Я поклала руки йому на обличчя, він поцілував їх, посміхнувся і здавався цілком собою. Мені спало на думку, що ми давно не дивилися один на одного так пильно, що я давно не розглядала його обличчя з такою увагою. Я продовжувала дивитися на Томаса, і він запитав, чи все гаразд. Я сказала, що це дрібниця, просто я його кохаю. Він поцілував мене і запитав, чи не піти нам просто до ресторану на розі, це було найпростіше. Я кивнула, сказала, щоб він дав мені десять хвилин, і я буду готова йти.

Я зайшла у ванну і вмилася. Спітніла, бо в квартирі завжди було занадто спекотно взимку, хоч скільки разів ми телефонували до управління будинку. Я зняла светр і стала перед дзеркалом — на шкірі дивні плями, та й увесь мій вигляд викликав відразу. Все частіше мене дивувала людина в дзеркалі, не через зморшки біля рота чи запалі очі, а через те, що не впізнавала себе одразу. Саме це турбувало мене найбільше — короткий момент, коли я дивилася в дзеркало і не знала, хто я. Я переодяглася, поправила макіяж і повернулася до вітальні.

Tomas was sitting in his favorite armchair with another drink, it occurred to me that we were on our way to becoming alcoholics. I asked if he was ready to go and he grunted and drained his glass before rising to his feet.

At the door, as I pulled my coat on, he came forward and helped wind the scarf around my neck, the same scarf I had worn to lunch with Xavier, and which Tomas had bought for me on a whim, on a trip we had taken to London. I turned to face him, his hand lingered and then tightened on the scarf, as if he were recalling that day—as if the memory had been imbued with extra meaning, although I could not think what that meaning might be, I remembered little about the trip. I looked at him in surprise, and he said very quietly, You're not cheating on me again, are you? No, I whispered at once, and I was a little frightened as I said it. He nodded and said, Forget I mentioned it, and opened the door for me and we stepped out.

3

I now knew beyond doubt that Thomas had seen me at the restaurant, that this was the reason he had suddenly departed, and that he had done so because he thought, or worried, or wondered if what he was seeing was evidence of infidelity. But I didn't know how to interpret the manner in which he had asked the question, both direct and distressingly oblique, arriving as it did without context or explanation, and abandoned without any further interrogation or demand for reassurance. Why hadn't he come up to us at the restaurant, asked who Xavier was and why we were together? Had he looked at me and understood that I did not want to be seen, had the meaning of that scene the two of us, sharing a meal—then become at once too obvious and too painful to address?

Томас сидів у своєму улюбленому кріслі з черговим напоєм, і мені спало на думку, що ми з ним так зіп'ємося. Я запитала, чи він готовий іти, і він буркнув та випив свій келих, а тоді підвівся на ноги.

Біля дверей, коли я надягала пальто, він підійшов і допоміг мені обмотати шарф навколо шиї — той самий шарф, який я носила на обіді з Ксав'єром і який Томас купив мені просто так під час нашої поїздки до Лондона. Я повернулася до нього, його рука затрималася, а потім міцніше стиснула шарф, ніби він згадував той день — ніби ця згадка набула якогось особливого значення, хоча я й не могла уявити, яке саме, бо мало що пам'ятала про ту поїздку. Я здивовано подивилася на нього, а він дуже тихо сказав: — Ти ж не зраджуєш мені знову, правда?. — Ні, — одразу прошепотіла я, і мені стало трохи страшно, коли я це сказала. Він кивнув і сказав: — Забудь, що я про це згадав, — відкрив мені двері, і ми вийшли.

3

Тепер я не мала жодних сумнівів, що Томас побачив мене в ресторані, що саме це стало причиною його раптової втечі, і що він вчинив так, бо думав, хвилювався чи задавався питанням, чи те, що він побачив, є доказом зради. Але я не знала, як тлумачити манеру, з якою він поставив це питання — водночас пряме й тривожно непряме, що пролунало без контексту чи пояснення і залишилося без подальших розпитувань чи вимог запевнення. Чому він не підійшов до нас у ресторані, не запитав, хто такий Ксав'єр і чому ми разом? Чи подивився він на мене і зрозумів, що я не хочу, щоб нас бачили, чи значення тієї сцени — нас двох, що ділимо трапезу — стало одразу надто очевидним і надто болючим, щоб про це говорити?

In walking away, had he in fact been attempting to forestall the conclusion that seemed, even at a glance, all too clear? The mind—even a mind as sharp and particular as the one belonging to Tomas—reaches for the most obvious explanation, and in the way of Occam's razor, the most obvious explanation is often also the correct one. I knew that what Tomas—what the waiter, and the middle-aged couple sitting at the nearby table, what they had all been misled by was the current of intensity running between Xavier and me. Its source was an imbalance of want. Two people who want the same thing will never generate the same intensity as two people who want different things, or one person who wants into an absence, a void—as was in fact the case with Xavier, who wanted something from me that I could not give. More than that—he wanted something that I could not begin to fathom, a desire with which it felt dangerous to collude or to involve myself. Yes, there had been conflict in the air between us, conflict and intensity, and that had read as carnal interest, because the actual story, the reality of what was happening between us in that moment, was much less easily imagined.

After that day in the restaurant, things were never entirely the same between Tomas and me. It wasn't a façade or a pretense that suddenly fell away—our marriage was much more than mere surface or appearance—it was the substance of our relationship itself, guarded by a shared reality, that changed. You pull at the ropes tied to the statue, you pull and nothing happens, and then you pull and you pull again and the whole thing topples over.

What actually happened is this. Two weeks before I met Xavier for lunch, I was at the theater. I was sitting in the house watching Josie and Clarice rehearse, it was a complex scene and they had been working for some time already. I remember watching them in a state of heightened attention, as they picked through the scene and analyzed the individual pieces, until the totality began to emerge and

Чи, відходячи, він насправді намагався запобігти висновку, який здавався, навіть з першого погляду, надто очевидним? Розум — навіть такий гострий і вибагливий, як у Томаса — прагне знайти найочевидніше пояснення, і, згідно з принципом Оккама, найочевидніше пояснення часто є й правильним. Я знала, що Томас, офіціант і пара середнього віку, яка сиділа за сусіднім столом, — що їх усіх ввело в оману — це те напруження, яке протікало між мною та Ксав'єром. Його джерелом був дисбаланс бажань. Двоє людей, які хочуть одного й того ж, ніколи не породять такої ж інтенсивності, як двоє людей, які хочуть різних речей, або одна людина, яка прагне порожнечі, ніщо — як це було насправді у випадку з Ксав'єром, який хотів від мене чогось, чого я не могла дати. Більше того — він хотів чогось, чого я навіть не могла уявити, мав бажання, з яким було небезпечно вступати у змову чи вплутуватися. Так, між нами витала напруга, конфлікт і інтенсивність, і це сприймалося як плотський інтерес, бо справжню історію, реальність того, що відбувалося між нами в той момент, було набагато важче уявити.

Після того дня в ресторані наші з Томасом стосунки змінилися незворотно. Це не була фасада чи удавання, що раптом зникли — наше подружжя було набагато глибшим, ніж просто видимість чи зовнішність — змінилася сама суть наших стосунків, захищена спільною реальністю. Ти тягнеш за мотузки, прив'язані до статуї, тягнеш, і нічого не відбувається, а потім тягнеш і тягнеш знову, і все це перевертається.

Ось що насправді сталося. За два тижні до того, як я зустрілася з Ксав'єром на обіді, я була в театрі. Я сиділа в залі й спостерігала, як Джозі та Кларіс репетирують, це була складна сцена, і вони вже деякий час над нею працювали. Пам'ятаю, як я дивилася на них із загостреною увагою, коли вони розбирали сцену й аналізували окремі елементи, аж

it was like a small miracle was taking place in the room. I began to forget that time was passing, the world outside. Toward the end of the rehearsal, just before Anne called for a break, I became aware of a young man standing in the aisle at the back, observing.

That was the first time I saw Xavier. He had a striking appearance and for that reason I assumed he was there to meet with Anne, perhaps a general meeting or perhaps something more formal for a part. Lou immediately stood and went to him, and I remember thinking that even if he was without talent he would enjoy some level of success, in some capacity, he had a face that was made for being looked at. Although he also seemed awkward and even shy, when he saw me looking at him he visibly started.

I sat back into my seat and my attention returned to Josie and Clarice. I was instantly engaged in the intricacies of their rehearsal, as if my focus had never shifted, I had worked with both of them but I did not think they had previously worked together. I could see that they were strongly attracted to each other, in their mutual admiration, their curiosity, but at the same time there was an edge of rivalry between them that had the potential to flare into open antagonism, it was the nature of the work and its rapid, temporary intimacies. And so, in addition to the story of the play itself, the narrative that was being enacted by Josie and Clarice, I was also observing the drama between the two women, who at times circled each other in the manner of prizefighters, wary and in a posture of constant assessment.

There are always two stories taking place at once, the narrative inside the play and the narrative around it, and the boundary between the two is more porous than you might think, that is both the danger and

поки не почала вимальовуватися загальна картина — і це було ніби маленьке диво, що відбувалося в цій кімнаті. Я почала забувати про те, що час минає, про світ зовні. Ближче до кінця репетиції, якраз перед тим, як Енн оголосила перерву, я помітила молодого чоловіка, що стояв у проході ззаду й спостерігав.

Тоді я вперше побачила Ксав'єра. Він мав вражаючу зовнішність, і саме тому я припустила, що він прийшов на зустріч з Енн — можливо, на загальну нараду або, можливо, на щось більш офіційне щодо ролі. Лу одразу встала і підійшла до нього, і я пам'ятаю, що подумала: навіть якщо він не має таланту, він все одно матиме певний успіх у чомусь, бо має обличчя, створене для того, щоб на нього дивилися. Хоча він також здався незграбним і навіть сором'язливим, коли побачив, що я дивлюся на нього, він помітно здригнувся.

Я сіла на своє місце, і моя увага знову повернулася до Джозі та Кларіс. Я миттєво занурилася у тонкощі їхньої репетиції, ніби моя увага ніколи не зникала. Я працювала з обома, але не думала, що вони раніше працювали разом. Я бачила, що вони сильно тягнуться одне до одного — у їхній взаємній повазі, цікавості, — але водночас між ними відчувалася нотка суперництва, яка могла перерости у відкриту ворожнечу, це була природа роботи та її швидких, тимчасових близьких стосунків. І тому, крім історії самої п'єси, оповіді, яку розігрували Джозі та Кларіс, я також спостерігала за драмою між цими двома жінками, які часом кружляли одна навколо одної, наче професійні боксери, насторожено й у позі постійної оцінки.

Завжди відбувається дві історії одночасно: сюжет всередині п'єси та сюжет навколо неї, і межа між ними є більш проникною, ніж можна було б подумати, — це і є одночасно небезпека та захоплення вистави. Повітря стає розрідженим, почуття загострюються, занадто багато

the excitement of the performance. The air becomes thin, the senses keener, there is too much reverberation. I was remembering all the times that I had been in that precise situation, and was therefore thoroughly absorbed as I watched the rehearsal, in a state of almost preternatural concentration, which was suddenly broken when Anne's assistant, Lou, touched my arm. At that same moment Anne called for a break and the energy in the room dissipated, the attention scattering.

He's here to see you.

She indicated Xavier. Me? I asked, and I stood up, curious. I walked over to him and he immediately came forward and introduced himself. I took his hand a little confusedly, he said that he was very happy to be meeting me, and then added that the situation was a little strange. I didn't know what he meant but I nodded, and asked how I could help. I had reverted to the most distant version of myself, the version that sounded like a bank manager or hotel concierge, I was puzzled by his presence, I didn't know who he was or why he was here or how he even came to know I was at the theater that day. Then Xavier said that what he had to tell me was complicated, complicated but important. He paused, he said he was making a terrible mess of it. But he wondered if I would have a coffee with him. Now. During the break. It was he looked in the direction of Anne, who seemed to be observing us, and I wondered if she knew the young man, if that was the connection-she had said thirty minutes? We could go out to the lobby, to the café there.

I could see Josie and Clarice looking toward me from opposite sides of the theater, both wearing expressions of anguish and determination, and I knew that each would want to discuss the other with me, perhaps in order to ask for advice but mostly in order to

відлуння. Я згадувала усі ті випадки, коли я опинялася саме в такій ситуації, і тому була повністю занурена у спостереження за репетицією, перебуваючи у стані майже надприродної концентрації, яка раптово перервалася, коли асистентка Енн, Лу, торкнулася мого плеча. У той самий момент Енн оголосила перерву, і енергія в кімнаті розсіялася, увага розбіглася.

Він прийшов до вас.

Вона вказала на Ксав'єра. — До мене? — запитала я і, охоплена цікавістю, підвелася. Я підійшла до нього, а він одразу ж зробив крок назустріч і представився. Я трохи розгублено потиснула йому руку, він сказав, що дуже радий познайомитися зі мною, а потім додав, що ситуація трохи дивна. Я не розуміла, що він мав на увазі, але кивнула і запитала, чим можу допомогти. Я повернулася до найвіддаленішої версії себе, тієї, що звучала як менеджер банку чи консьєрж готелю. Мене збентежила його присутність, я не знала, хто він, чому він тут і як він взагалі дізнався, що я того дня була в театрі. Тоді Ксав'єр сказав, що те, що він має мені розповісти, є складним, складним, але важливим. Він зробив паузу, сказавши, що страшенно все псує. Але він запитав, чи не вип'ю я з ним кави. Зараз. Під час перерви. Він подивився в бік Енн, яка, здавалося, спостерігала за нами, і я замислилася, чи знає вона цього молодого чоловіка, чи це й є той зв'язок — вона ж сказала «тридцять хвилин»? Ми могли б вийти у фойє, до тамтешньої кав'ярні.

Я бачила, як Джозі та Кларіс дивляться на мене з протилежних боків театру, обидві з виразом муки та рішучості на обличчях, і я знала, що кожна з них захоче обговорити іншу зі мною, можливо, щоб попросити

vent their worry and frustration. I saw Josie get to her feet and I decided it would be better to bypass that particular situation and its attendant complexities, I didn't want to be drawn in to either side, and so I said, Yes, let's go now. I could see the surprise on Xavier's face—I realized then that he had not expected me to say yes-and even a little apprehension, as if he were suddenly not sure that he really wanted to say whatever it was he had come here to say. Over his shoulder, I could see that Josie was now raising a hand, as if to get my attention, and quickly I hooked Xavier under the elbow and steered him back down the aisle and through the exit.

The soft sucking sound of the double doors closing. Although it had not been loud inside the theater, as we stood in the lobby it felt newly quiet. Is the café open? I asked and he nodded. Fine, I said, let's go. We were silent as we moved across the densely carpeted lobby, our footsteps muffled so that we made no sound, it was as if we had entered another world. I told Xavier to sit down and went to the counter to order our coffees. As I waited for the woman to make the drinks, I observed the young man. He was sitting at a table by the window, his posture a little hunched and his face stretched tight with tension. In this full light, I saw that my first impression had been correct, he was handsome, perhaps even excessively so his face would breed the kind of desire that would turn upon itself, too much to be useful to him, I had known such men and women.

I took our coffees and sat down across the table from him. He looked at me and to my surprise I saw in him a sudden avarice. I became immediately wary, probably he thought I would be able to help him get a job, perhaps he wanted me to petition Anne on his behalf, I had the definite sensation that he would now try to manipulate me. I almost laughed. He was young and had probably made his way through life seducing everyone around him, from his mother and father to his teachers and babysitters, a habit formed early in life. I

поради, але здебільшого, щоб вилити своє занепокоєння та розчарування. Я побачила, як Джозі підвелася, і вирішила, що краще буде уникнути цієї ситуації та пов'язаних з нею складнощів, я не хотіла втягуватися в жодну зі сторін, тож сказала: «Так, ходімо зараз». Я побачила здивування на обличчі Ксав'єра — тоді я зрозуміла, що він не очікував, що я скажу «так», — і навіть трохи побоювання, ніби він раптом не був упевнений, що справді хоче сказати те, заради чого прийшов сюди. Позаду нього я побачила, що Джозі піднімає руку, ніби щоб привернути мою увагу, і я швидко взяла Ксав'єра під лікоть і повела його назад проходом до виходу.

Двостулкові двері зачинилися з тихим стукотом. Хоча в залі не було гамірно, коли ми стояли у фойє, тиша здавалася ще більш глибокою. — Кав'ярня працює? — запитала я, і він кивнув. — Добре, — сказала я, — ходімо. Ми мовчки пройшли через вестибюль, вкритий щільним килимом, наші кроки були приглушені, так що ми не видавали жодного звуку, ніби ми потрапили в інший світ. Я сказала Ксав'єру сісти, а сама підійшла до стійки, щоб замовити каву. Поки я чекала, поки жінка приготує напої, я спостерігала за молодим чоловіком. Він сидів за столиком біля вікна, трохи згорбившись, а його обличчя було напруженим. У цьому яскравому світлі я побачила, що моє перше враження було правильним, він був гарний, можливо, навіть надто гарний, його обличчя викликало таке бажання, яке оберталося проти нього самого, занадто сильне, щоб бути йому корисним. Я знала таких чоловіків і жінок.

Я забрала нашу каву і сіла за столом навпроти нього. Він подивився на мене, і, на мій подив, я побачила в ньому раптову жадібність. Я одразу ж насторожилася, мабуть, він думав, що я зможу допомогти йому знайти роботу, можливо, він хотів, щоб я попросила Енн про це від його імені, у мене було чітке відчуття, що тепер він спробує маніпулювати мною. Я ледь не розсміялася. Він був молодий і, ймовірно, проклав собі шлях у житті, спокушаючи всіх навколо себе, від матері й батька до вчителів та

fell regrettably in between roles, neither young enough to be romantic quarry nor prone to any maternal feeling.

Of course, as it turned out, I was the only one who believed this to be true. It was altogether possible that a woman of forty-nine would fall in love with a young man of twenty-five, and it was even possible that a young man of twenty-five would fall in love with a woman of forty-nine. Perhaps I knew this to be the case, without wanting to acknowledge it, perhaps that was why I was so swift to reject the narrative that even then seemed to occur to both of us. I found myself on guard, and as if aware of this, he appeared to change tack. Leaning back into his chair, he said that what he was going to tell me would sound as if it made no sense, and that he apologized in advance for presenting it so baldly, but in the end there was no other way of doing it, he had very good reason to believe that we were related.

I stared at him blankly. How?

I think you might be my mother.

I genuinely thought I had misheard him. Then I laughed, in an outburst of astonishment. I'm so sorry, I said, but that's not possible.

Please, he said. And there was a bright intensity to his eyes that briefly silenced me, so that he was able to continue. My parents have told me some things about my birth mother. Not a lot, but certain details—about where my mother was born, where she went to school, her line of work.

нянь, — звичка, сформована ще в ранньому віці. Я, на жаль, опинилася між ролями: не досить молода, щоб бути об'єктом романтичних мрій, і не схильна до жодних материнських почуттів.

Звісно, як виявилось, я була єдиною, хто вірив у це. Цілком можливо, що сорокадев'ятирічна жінка закохається у двадцятип'ятирічного чоловіка, і навіть можливо, що двадцятип'ятирічний чоловік закохається у сорокадев'ятирічну жінку. Можливо, я знала, що це так, не бажаючи визнавати цього, можливо, саме тому я так швидко відкинула ту історію, яка навіть тоді, здавалося, спадала на думку нам обом. Я відчула, що насторожилася, і, ніби відчувши це, він, здавалося, змінив тактику. Відкинувшись на спинку стільця, він сказав, що те, що він збирається мені розповісти, прозвучить так, ніби це не має сенсу, і що він задалегідь вибачається за те, що висловлює це так прямо, але, зрештою, іншого виходу немає: у нього є дуже вагомні підстави вважати, що ми родичі.

Я дивилася на нього з порожнім поглядом. — Як?

— Я думаю, що, можливо ви моя матір.

Я справді подумала, що неправильно його почула. Потім я розсміялася, не стримавши подиву. Пробачте, — сказала я, — але це неможливо.

— Будь ласка, — сказав він. І в його очах з'явилася така яскрава інтенсивність, що на мить я замовкла, тож він зміг продовжити. — Мої батьки розповіли мені дещо про мою біологічну матір. Небагато, але певні деталі — про те, де народилася моя мати, де вона навчалася, чим займалася».

Chapter 2

THEORETICAL CONSIDERATION OF THE TRANSLATION OF EMOTIONAL VOCABULARY IN THE BOOK “AUDITION” BY KATIE KITAMURA

2.1 The author and her work

Katie Kitamura is an American writer, journalist, and art critic of Japanese origin. She grew up in Davis, where her father was a professor of civil and environmental engineering at the University of California, Davis. Her family moved from Japan to California because of her father’s academic career. That is why the topics of cultural identity and the sense of being “between two cultures” frequently appeared in her work later on. Before becoming a writer, Kitamura was seriously involved in ballet and was, in fact, training to become a professional dancer. Throughout school, she left class at noon to dance, and she planned to go professional (The Guardian, 2025). In 1999, she graduated from Princeton University in New Jersey. She obtained a Ph.D. in American literature from the London Consortium. Her thesis was named “The Aesthetics of Vulgarities and the Modern American Novel” (2005). She is one of the most prominent contemporary authors of psychological fiction. She is known for her intellectual, atmospheric novels, in which she explores themes of identity, solitude, power, emotional distance, language, and human relationships. Her style is often described as minimalist, cold, tense, and highly psychological. An insanely skilled writer whose fictions always seem to manage two contradictory effects: a supple and seductive surface (Rachel Kushner, 2025). Many people consider her to be one of the most appealing and captivating writers of her generation. The reasons include her unique style, emotional depth, and ability to create stories that deeply resonate with readers around the world. Kitamura’s novels are short, sharp and deadly. I’m not sure there’s anyone better writing in America today (Alex Preston, 2025).

Before achieving widespread literary fame, Kitamura worked as a journalist, art critic, and essayist. She wrote for publications such as: The New York Times, The Guardian, Wired, Frieze. She was also interested in film, contemporary art, and mixed martial arts. Kitamura’s first remarkable book was “Japanese for Travelers: A Journey”, published in 2006. It is not a work of fiction, but a blend of: travelogue, personal essay, cultural study, autobiographical reflections. The author chronicles her journeys in Japan and her efforts to comprehend her Japanese heritage. Kitamura was born and grew up in the U.S., leading her to experience a sense of separation from her ancestral culture. As a result, the book primarily focuses on the theme of “dual identity”—the experience of someone who belongs to two cultures simultaneously but does not feel completely “at home” in either of them. Observers have remarked on the author's sharply perceptive style. In her first book, she meticulously observed the delicate intricacies of human behavior, the ambiance of urban environments, and the mental states of her characters. It is a literary technique that highlights Kitamura's absence from certain scenes she recounts. It also emphasizes her emotional disconnection from Japan (Mio Yamada, The Japan Times, 2007).

“Audition” emerged as one of the most important novels in Katie Kitamura’s body of work and significantly elevated her status in the modern literary landscape. The concept for the novel struck her when she encountered a tale of a man who unexpectedly revealed to another family that he was their son. A stranger told me he was my son (Katie Kitamura, KOSU interview, 2025). The book has a strong connection to the theater. Kitamura has been passionate about theater

and performance art for a long time, which is the reason the protagonist became an actress. The author examines how individuals craft specific versions of themselves for others within the theatrical environment. In the book, moments of daily existence frequently appear like a stage performance, and the characters act as though they are always under observation.

Following the book's release, numerous critics observed that it generates a powerful feeling of discomfort, even during typical moments. Critics frequently likened the book's ambiance to that of psychological cinema or stage performances. A literary performance of true uncanniness (Merve Emre, 2025). The novel quickly became very popular among literary critics and readers of intellectual fiction. It was shortlisted for the 2025 "Booker Prize", and many publications included the book on their lists of the year's best novels. Critics particularly praised Kitamura's depiction of psychological instability and his ability to create the sense that reality in the novel is constantly slipping away from the reader. After the book's success, reports surfaced regarding a forthcoming movie adaptation of the novel. In 2025, literary sources announced that producers had begun developing the adaptation. This attracted additional focus to the novel and made "Audition" one of Kitamura's most renowned works.

2.2 Features of the source text

"Audition" is a psychological novel written by Katie Kitamura, released on April 8, 2025, by Riverhead Books. The book quickly emerged as one of the most discussed literary releases of the year, garnered highly favorable reviews, and was nominated for the 2025 Booker Prize.

The story starts off quite peacefully and somewhat ordinary: the unnamed main character, a middle-aged actress, encounters a young man named Xavier at a Manhattan restaurant. The initial pages generate an unusual feeling of tension. The main character frequently contemplates how others perceive her: do they view her as a couple, do they believe she's significantly older than him, or has her spouse observed their interactions? It seems like a standard uncomfortable meeting, but then Xavier articulates a line that truly propels the whole story forward: "I think you might be my mother".

In the first part, the narrator explains to Xavier that she can't be his mother because she has never given birth (The Spectator review of Audition, 2025). The heroine replies that this is impossible, since she has never had kids. However, it is precisely after this that the book begins to gradually shatter the reader's familiar reality. One of the most fascinating aspects of the novel is that it has nearly no traditional "action," yet the suspense is tangible all the way through. Kitamura creates tension not by significant occurrences, but by looks, breaks, silent expressions, slight variations in conduct, emotional ambiguity. For instance, one of the most intense moments in the initial section is when Xavier starts to show up increasingly alongside the protagonist. Initially, he is just an unfamiliar person with an unusual remark, but then he surprisingly becomes the assistant director of the production she is acting in. The heroine starts to recognize her own qualities in him: motions, expressions of the face, way of communicating, including bodily similarity. This is exactly what renders the novel psychologically disturbing: the reader starts to question things alongside her. The question comes up—what if it is accurate? However, Kitamura never provides a definitive response.

A significant method is dual or unstable reality. There is no distinct shift between the two accounts of events in the novel. As a result, the reader remains perpetually uncertain. Kitamura fails to clarify: which account of events is "authentic", if a section of the novel is fantasy, or if these represent simultaneous options within one life. The novel destabilizes the reader's sense of what is real (Justin Taylor, 2025). A dual or unstable reality serves as a literary and psychological

tool that causes the reader to question the authenticity of what is presented in the narrative. The writer intentionally constructs a scenario with multiple potential accounts of occurrences, where the distinction between reality, memory, imagination, or psychological interpretation becomes indistinct. The distinction between reality and fiction becomes increasingly difficult to maintain (Patricia Waugh 1984, p.6).

In “Audition”, emotional depth is created not by “major dramatic events,” but through ongoing internal stress, moments of tension, and concealed emotions that emerge in commonplace scenarios. This is exactly why reviewers frequently characterize the novel as emotionally “intense on the inside, but psychologically cold on the outside.”. The book evokes a wide range of various feelings. Anxiety. This acts as the foundation for the emotional atmosphere. The main character always senses that the circumstances surrounding her aren't entirely “normal,” despite everything seeming standard at first glance. The heroine is constantly analyzing the situation: “I wondered how we looked from the outside.” What’s shown here isn’t a direct emotion, but self-conscious anxiety—about how others perceive her. Emotional restraint in the book “Audition” is a primary method for creating tension. This describes a scenario in which the characters seldom convey their emotions openly, even in crucial or possibly intense situations. Understatement can intensify emotion by refusing to name it (Claudia Rankine, 2014). In the book, Kitamura seldom employs overtly emotional moments (outbursts, direct confrontations, tears). Instead: The characters frequently fail to reply directly or evade providing explanations. Modern fiction often derives its emotional power from what is left unsaid (James Wood, 2008).

The vocabulary of the novel is characterized by: occasional expressiveness, psychological precision (words often describe not the emotion itself, but its manifestation). And also a lack of direct references to feelings.

The book “Audition” employs a great deal of psychological and descriptive language. This lexicon avoids directly naming emotions, instead expressing them through the actions, perceptions, and internal responses of the characters. Words like to hesitate, to watch, to recognize, to stay quiet, and to feel doubtful frequently occur in the text. This selection of language is deliberate and methodical, crafting a unique narrative style. This type of vocabulary generates the impression of ongoing internal reflection instead of a direct emotional response. Silence and omission are as meaningful as language itself (Peter Brooks, 1984). The characters appear to not "experience" emotions in a literal way, but instead watch their own feelings from a particular distance. As a result, even challenging situations are depicted in a controlled and nearly impartial way, lacking emotional evaluations or expressive remarks. As a result, occurrences are seen not as emotionally intense but rather as psychologically distant. The reader must independently interpret the characters’ emotions by observing their actions and responses rather than receiving a pre-packaged explanation. This heightens the feeling of unpredictability and vagueness in the circumstances. Good fiction shows emotions through action and perception rather than explicit naming (The Art of Fiction, 1992).

In the novel, the application of omission serves as a crucial narrative device, entailing the intentional reduction or total exclusion of significant details. The writer does not clarify the reasons for numerous events and does not offer the reader direct insight into the complete reasoning of what is occurring. In this framework, the reader is not presented with a complete or consistent overview of events and must consequently piece together the causal relationships between different occurrences on their own. If a prose writer understands their subject well, they can leave out details they are already familiar with. If the writer is genuine enough, the reader will sense those things. This emotion will be just as intense as if the author had expressed them (Ernest

Hemingway, 1932). This involves understanding the characters' motives, actions, and psychological responses without explicit clarification. Significantly, even important instances are frequently shown in fragments, as though certain details were intentionally hidden or left out. This approach generates a perpetual feeling of unpredictability and receptiveness in the writing. Ellipticality influences how time and event sequences are perceived, as certain scene transitions seem sudden or inexplicably shortened, prompting the reader to "fill in" the temporal voids independently. Consequently, an outcome of unstable reality arises, in which occurrences lack distinct limits or clear meanings. The absence of clarification intensifies psychological stress, as the reader remains in a continual state of expectation for details that might never come.

The book also includes a mechanism of lexical repeats significantly influences the text's fundamental rhythm and enhances its psychological intensity. Specifically, terms associated with perception—including "look," "see," "observe," and "appear"—are frequently reiterated, highlighting that the reality in the novel is not an objective truth, but rather something that is perpetually filtered through the heroine's perspective. The language of uncertainty is often reiterated—such as "seem," "perhaps," "maybe," and "uncertain"—which decreases the impression of stability in occurrences and makes any assertion dependent, generating an atmosphere of perpetual doubt.

"Audition" is a psychologically charged piece examining the uncertainty of perception and identity. Common circumstances gain a deeper significance through silence and the things that remain unspoken. Elliptical storytelling and a continual examination of reality also hold considerable importance. The story emphasizes not the happenings, but the protagonist's emotional condition. She views the world according to her own perspective. Everyday discussions transform into a realm of concealed strain. The story does not follow a traditional storyline and provides no definite solutions. It investigates the line separating the fictional from the actual. It also emphasizes the contrast between what is expressed and what remains unexpressed. This generates a perpetual interpretive strain. The passage appears to be a psychological examination of awareness. It is appropriate for those who enjoy intellectual and psychological literature. It will also provide a chance to live one more life. A reader lives a thousand lives before he dies... The man who never reads lives only one. (George R. R. Martin, 2011). It is also appealing to those who appreciate slow reading and underlying meanings. The book is beneficial for literary researchers and philology students. It aids in examining unreliable narration and omission.

2.3 Analysis of translation strategies

This chapter displays the outcomes of an applied study concerning the translation decisions made while translating a passage from Kate Kitamura's novel "Audition". The emphasis is on the portrayal of emotional language, which is a key characteristic of the author's unique style. Kitamura's writing exhibits significant psychological depth, conveyed not via external expression but through internal dynamics and underlying meanings. The research relies on a comparative examination of the source text and its translation to explain the selection of modifications that provide a suitable depiction of the characters' emotional states. Translation involves reproducing the closest natural equivalent of the source message in the target language. The primary goal is to convey the meaning. The second aspect is maintaining the style (Eugene Nida, 1969, p. 12).

The fulfillment of emotional potential in modern minimalist prose, as demonstrated by Katie Kitamura's *Audition*, relies primarily on implicit elements. In contrast to conventional stories that frequently express emotions through explicit labels like "fear" or "sadness," Kitamura uses an intricate technique of emotional restraint, allowing the strength of the text to emerge from

what remains unspoken. The beauty of silence in contemporary writing is not an absence of meaning but a shift of meaning into the gaps between words (Sellers, 2022, p. 45). Lexically, this underlying emotionality is expressed not via evaluative adjectives but through bodily signals and physiological indicators. By emphasizing micro-movements, variations in breath, or abrupt stillness, the writer anchors emotions in physical states, a method that compels the reader to interpret the character's inner world via tangible signs. Moreover, employing neutral, almost clinical verbs to depict high-stakes psychological occurrences establishes a sharp contrast between the narrative's outward tranquility and its deeper tension. This is additionally reinforced by meticulous description, as the storytelling concentrates on ordinary items to indicate a character's feeling of shock or disconnection, functioning as an "estranged witness."

The uncanny valley effect, initially a concept in robotics, is now utilized as a stylistic device that creates ontological ambiguity. Lexically, this effect is created through a semantic field of artificiality, in which human actions and expressions are characterized by mechanical or empty qualities like rigid, robotic, vacant, or mask-like. The consistent use of perception verbs and hedging phrases such as it seemed, as though, or looked like highlights the narrator's struggle to differentiate between true feelings and a deliberate act. Regarding translation, the main difficulty lies in the danger of over-explicitation, where the translator may be inclined to "fill in the gaps" and elaborate on the character's emotions for the audience. Nonetheless, as demonstrated by the theories of Munday (2016) and Baker (1992), maintaining the author's idiolect necessitates a dedication to functional equivalence—implying the "silence" and obscurity of the original should be preserved. To accomplish this, the translator employs modulation to adjust cognitive viewpoints and compensation to replicate stylistic tension in the target language, making sure the Ukrainian rendition preserves the original's cold, detached tone without adding superfluous emotional nuances.

The examination revealed three primary categories of emotional language. Each necessitates a distinct translation strategy.

Category of Direct Nomination (Explicit Emotives): This category comprises lexemes explicitly denoting an emotional state (anxiety, fear, intimidation, astonishment). Choosing the right emotional nuance is challenging. English and Ukrainian semantic fields frequently do not align. The lexicon of feelings acts as a direct connection between internal experience and social interaction. The explicit identification of emotions enables personal experiences to be converted into communal conversation (Catherine Lutz, 1988, p. 10).

Category of Evaluative Description (Implicit Emotives): This encompasses adjectives and adverbs adding emotional nuance to environments or behaviors (unwelcoming table, anxious stance, cunning delay). Translating these units necessitates attention to contextual synonymy. Implicit emotivity indicates the speaker's evaluative perspective. Explicitation is a translation universal where implicit information is made explicit to aid understanding (Klaudy K., 2017, p. 104).

Category of Psychosomatic Expressions: These are accounts of bodily responses reflecting profound emotional experiences (a sensation unraveled in my abdomen, skin feeling warm). It is essential to maintain metaphorical quality while adjusting to target language standards. Emotive language is used to construct an evaluative stance and provoke emotional responses (Bednarek, M. 2019).

Translating a literary work is a complicated cognitive and linguistic task that demands more than just a simple replacement of source-language units with their target-language counterparts; it

necessitates a deep structural and semantic reorganization. In academic writings, these alterations are categorized as translation techniques, which present an “objective necessity” arising from the discrepancies between the systems of the two languages. The following is a detailed analysis of the translation choices made while working on an excerpt from the novel. The study is based on a comparative analysis, which allows us to trace the logic behind the transition from English constructions to their Ukrainian equivalents. The focus is on five dominant types of techniques, the selection of which is driven by the desire to reproduce the emotional landscape of the work as accurately as possible. Each translation decision is accompanied by a theoretical justification and a reference to relevant linguistic concepts that confirm the appropriateness of the chosen approach.

Modulation (Semantic Development) takes up 33 percent. Modulation acts as the main method, enabling the logical links of the source text to be adjusted to the cognitive frameworks of the Ukrainian reader. Modulation is a change in the semantics and point of view of the source language, (Munday J, 2016). A particularly vivid instance of modulation is: “*Something unwound in my belly, slow and relaxed.*” This phrase was rendered as “*У животі повільно розгорнулася тягуча тривога*”. The verb “uncoiled” in the English text evokes a metaphorical picture that, in Ukrainian, might be viewed as merely a physical action without further clarification. The inclusion of the term “anxiety” specifies the emotional tone of the image, guaranteeing a practical effect on the reader.

Particularization takes up 26 percent. The need for particularization stems from the nature of the English language, which tends to use words with broad denotative meanings. Many English words are general in nature and are clarified only through context. Particularization consists of using a more specific term in the target language to replace a more general term from the source language. (Munday, 2016, p. 91). Therefore, when translating into Ukrainian, there is often a need to narrow or specify their meaning. “*Xavier flinched, as if I had struck him*” - «*Ксав'єр здригнувся, ніби я його вдарила*». The verb “flinch” can mean to recoil, to shudder, or to shrink back. In the context of the protagonist’s sudden refusal, the choice of “shuddered” most accurately conveys the physical reaction to an emotional blow.

Transposition takes up 19 percent. These changes are intended to avoid a literal translation and preserve the natural flow of speech. They arise due to differences between the grammatical systems of English and Ukrainian. The translator alters sentence structure, parts of speech, or syntactic constructions so that the text sounds natural and conforms to the norms of the Ukrainian language. “*I was momentarily intimidated*” was rendered as “*Я на мить роззубилася*”. The passive construction of the English sentence is replaced with an active reflexive verb. This conforms to the norms of Ukrainian literary prose, where the emphasis shifts to the heroine’s subjective experience.

Amplifications (explanations) takes up 14 percent. This technique was used to clarify subtext that was conveyed concisely or incompletely in the original. The need for amplification arose due to differences between languages and the need to make the content clearer to the reader. Through explication, the translator clarified specific details, emotional states, or hidden meanings in the text. “*I did my lines phonetically*”. – “*Я читала свої репліки на слух, без розуміння*”. A literal translation of “phonetically” would have been too formal. The amplification of the phrase “without understanding” clearly conveys the sense of professional detachment described by the author.

Compensation takes up 8 percent. The use of compensation made it possible to preserve the emotional intensity of the work even when certain stylistic features of the original were lost.

Compensation is a method that entails offsetting the absence of a specific effect in the original by generating a comparable effect (Mona Baker, 1992, p. 71). During the translation process, some linguistic devices, emotional nuances, or hidden meanings could not be conveyed literally due to differences between English and Ukrainian. Therefore, the translators compensate for these losses using other lexical or stylistic devices elsewhere in the text. This helps preserve the overall atmosphere of the novel, the psychological tension, and the emotional impact on the reader. “*The din pressed against me... it was hard to think.*” - “Галас тиснув на мене... витісняючи думки, так що мислити було важко” The “crowding out of thoughts” effect serves as a compensatory mechanism to convey the intensity of the noise (“*crowding*”), which amplifies the psychological pressure of the situation on the protagonist.

The scene in which the heroine’s husband, Thomas, appears required special attention in the translation. The tension in this episode is built on the contrast between his calm outward appearance and his inner panic. The choice of the phrase “*defensive carapace*” - “захисний панцир” is a striking example of preserving the author’s metaphor, which signifies the character’s emotional withdrawal. It should be noted that the text frequently features the phenomenon of “Uncanny Valley”, when Xavier mimics the heroine’s gestures (“*an old gesture of mine that he had lifted*”). In the translation, this is rendered through the phrase “*викрадено й перенесено у сферу надприродного*” which emphasizes the heroine’s profound emotional shock at the violation of her personal boundaries. The uncanny valley occurs when the blurring of boundaries between the human and its double produces a state of ontological uncertainty» (Gatermann, 2021, p. 82)

The findings of this analysis indicate that translating Kate Kitamura’s psychological writing necessitates shifting from formal equivalence to a strategy focused on pragmatic adaptation. The elevated rates of modulation (33%) and particularization (26%) are intentional—it functions as a means of interpreting the author’s intricate code, where feelings are not directly expressed but lie in the gap between action and depiction.

The application of modulation enabled the conversion of the English-language “discreteness” of emotions into a comprehensive psychological profile, relatable for the Ukrainian reader. In the original work, Kitamura often uses the method of “omission,” wherein feelings are merely suggested through bodily actions. “*I sensed an unforeseen energy between us.*” – “Я відчула раптовий приплив напруги між нами”. The translation clarifies these conditions through a change in logical viewpoint, maintaining the author’s objectivity. This supports Eugene Nida’s argument that translation must prioritize conveying meaning before addressing the formal elements of style. Modulation is a cognitive shift. It changes how the translator perceives the situation (Translation: An Advanced Resource Book, 2004, p.150).

Particularization was a crucial factor in addressing the semantic ambiguity of English lexemes. Substituting abstract verbs of speech and motion with more emotionally resonant Ukrainian counterparts contributed to restoring that “cold tension” characteristic of the author’s unique style. This enabled the writer to prevent stylistic repetitiveness and maintained the vibrancy of the protagonist’s internal dialogue. “*positioned at a table near the rear of the dining area.*” - “він сидів за столиком у глибині залу”.

The Occurrence of “Discomforting Closeness” and Implicit Meaning. The reproduction of the “Uncanny Valley” phenomenon, which occurs when Xavier mimics the heroine’s movements, warrants particular focus. These techniques allowed us to express a feeling of limits being exceeded and existential unease, which is the core theme of the passage. The application of compensation and amplification during these instances maintained the metaphorical essence of the text, where physical response gains greater importance than verbal expression. Gender and social context were also considered: the translation captures the nuanced interaction of social standings

in the conversations, where a “courteous” tone masks hostility or avarice. This illustrates that Kitamura’s emotional vocabulary is more than just a collection of words; it represents a sophisticated framework of social cues.

In summary, the study leads to the following conclusions: Sufficiency through change: Practical modification is the sole method to maintain the emotional resonance in texts like these. Modulation and particularization act as a “link” uniting the limited English tradition with the vibrant Ukrainian linguistic heritage.

Preservation of Idiostyle: Through the careful application of grammatical alternatives and explanations, the essential traits of Kitamura’s prose were successfully communicated: intellectual richness, succinctness, and a gripping ambiance.

Communicative effect: The selected translation approach enabled us to accomplish the objective set by Peter Newmark—to produce an impact on the reader of the translation that closely resembles the original. The text is seen not merely as a replica, but as a unique piece of art that maintains the essence and emotional structure of the original work. Equivalence is the relationship between a source and a target text. They must perform the same communicative function (Katharina Reiß, Hans J. Vermeer, 2014, p. 89).

Conclusions

The paper has shown that the rendering of implicit emotivity and the "uncanny valley" effect is a highly effective and sophisticated translation strategy for preserving the unique stylistic tension found in contemporary minimalist prose. Based on the detailed linguistic and translational analysis of Katie Kitamura's novel *Audition* (2025) and its rendering into Ukrainian, it was proved that maintaining strict emotional restraint plays a decisive role in ensuring the psychological depth and the specific atmosphere of ontological uncertainty for the target audience. By deliberately avoiding the explicit naming of emotional states, the translator preserves the "iceberg" effect of the original text, where the most intense emotions remain submerged beneath the surface of the narrative. This approach allows readers to actively participate in the construction of meaning, fully immersing themselves in the characters' internal states through subtext and sensory details rather than direct authorial description.

The study has demonstrated that implicit emotivity in Kitamura's prose is not a mere stylistic choice but a structural necessity that triggers the "uncanny valley" effect—a sense of unease arising from the blurring of boundaries between reality and performance. This effect has been successfully reproduced in translation via various techniques and techniques, most notably modulation, compensation, and particularization. The practical analysis of these methods confirmed their importance in overcoming the inherent barriers of translating "what is left unsaid." For instance, modulation allowed for a cognitive shift that adapted the characters' perceptions to the target language's norms without losing the original's cold, detached tone. Particularization was used to clarify specific physical actions that hint at hidden feelings, while compensation ensured that the cumulative emotional weight of the scene remained balanced when direct linguistic equivalents were unavailable.

The theoretical consideration and practical application of these strategies highlight that preserving the original's minimalist style and "quiet" narrative structure not only contributes to a more accurate understanding of the plot but also fosters a deeper, more visceral emotional connection with the target audience. It underlines the value of functional equivalence as a key tool in modern translation practice, where the goal is to reproduce the effect of the text rather than just its literal meaning.

Future research could focus on a broader comparative analysis of the use of emotional restraint across different genres of "quiet fiction" and experimental prose, as well as on the psychological impact of the "uncanny valley" on the reception of translated texts by Ukrainian readers. Particular attention should be paid to the evolving relationship between minimalist aesthetics and cognitive translation studies, seeking to achieve a perfect balance between the linguistic clarity of the target text and the productive psychological ambiguity of the original work. This will further enhance the quality of literary translation in Ukraine, especially regarding works that challenge traditional narrative conventions.

List of references

1. Kitamura, K. (2025). As Trump tries to take away everything I love, it's never been clearer that writing matters. *The Guardian*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/books/2025/apr/12/novelist-katie-kitamura-as-trump-tries-to-take-away-everything-i-love-its-never-been-clearer-that-writing-matters>
2. Kitamura, K. (2025). *Audition*. Parnassus Books. Retrieved from <https://parnassusbooks.net/book/9780593852323>
3. Kitamura, K. (2025). *Audition*. Penguin Books UK. Retrieved from <https://www.penguin.co.uk/books/440341/audition-by-kitamura-katie/9781529937299>
4. Rankin, S. (2021). Katie Kitamura interprets the world in 'Intimacies'. *Los Angeles Times*. Retrieved from <https://www.latimes.com/entertainment-arts/books/story/2021-07-20/katie-kitamura-interprets-the-world>
5. KOSU News. (2025). Hunker down with these 13 mysteries and thrillers from 2025. KOSU. Retrieved from <https://www.kosu.org/news/2025-12-26/hunker-down-with-these-13-mysteries-and-thrillers-from-2025>
6. Kitamura, K. (2025). *Audition*. The Booker Prizes. Retrieved from <https://thebookerprizes.com/the-booker-library/books/audition>
7. Ashby, C. (2025). The mother of a mystery: *Audition*, by Katie Kitamura, reviewed. *The Spectator*. Retrieved from <https://spectator.com/article/the-mother-of-a-mystery-audition-by-katie-kitamura-reviewed/>
8. Taylor, J. (2025). Katie Kitamura's 'Audition' is a slow-burn psychological thriller. *The Washington Post*. Retrieved from <https://www.washingtonpost.com/books/2025/04/03/audition-katie-kitamura-review/>
9. Patricia Waugh (1984). *Metafiction: The Theory and Practice of Self-Conscious Fiction*. Routledge.
10. Rankine, C. (2014). *Citizen: An American Lyric*. Graywolf Press.
11. Molina, L., & Hurtado Albir, A. (2002). Translation techniques revisited: A dynamic and functionalist approach. *Meta*, 47(4), 498–512.
12. Wood, J. (2008). *How Fiction Works*. Farrar, Straus and Giroux.
13. Brooks, P. (1984). *Reading for the Plot: Design and Intention in Narrative*. Alfred A. Knopf.
14. Lodge, D. (1992). *The Art of Fiction*. Penguin Books.
15. Hemingway, E. (1932). *Death in the Afternoon*. Charles Scribner's Sons.
16. Martin, G. R. R. (2011). *A Dance with Dragons*. Bantam Books.
17. Lutz, C. (1988). *Unnatural Emotions: Everyday Sentiments on a Micronesian Atoll and Their Challenge to Western Theory*. University of Chicago Press.
18. Reiß, K., Vermeer, H. J. (2014). *Towards a General Theory of Translational Action: Skopos Theory Explained*. Routledge.
19. Munday, J. (2016). *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. Routledge.
20. Klaudy, K. (2017). *Languages in Translation*. Scholastica.
21. Bednarek, M. (2019). *Emotion Talk Across Corpora*. Palgrave Macmillan.
22. Gatermann, J. (2021). *Uncanny Subjects: Figures of the Robot in Contemporary Art and Fiction*. Reimer.
23. Baker, M. (1992). In *Other Words: A Coursebook on Translation*. Routledge.
24. Gatermann, J. (2021). *Uncanny Subjects: Figures of the Robot in Contemporary Art and Fiction*. Reimer.
25. Hatim, B., Munday, J. (2004). *Translation: An Advanced Resource Book*. Routledge.

26. Sellers, S. (2022). *Contemporary Fiction: A Guide*. Cambridge University Press.

Appendix 1

Techniques used during translation of the book “Audition” by Katie Kitamura

